

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2004-2005

6 juli 2005

HANDELINGEN

PLENAIRE VERGADERING

MORGENVERGADERING

DECREET WIJZIGING ARTIKEL 55TER WETBOEK DER SUCCESSIERECHTEN EN ARTIKEL 260BIS
WETBOEK INKOMSTENBELASTINGEN 1992

GEMEENTEDECREET

Inhoud

Nr. 49

Woensdag 6 juli 2005
Morgenvergadering

Berichten van verhindering	1
Ontwerp van decreet	
Indiening	1
Voorstel van decreet	
Indiening	1
Voorstellen van resolutie	
Indiening en verwijzing	1
Wijziging in verwijzing naar commissie	1
Verslagen	
Indiening	2
Met redenen omklede moties	
Indiening	3
Voorontwerpen van decreet	
Indiening	5
Mededeling van de Vlaamse Regering	
Indiening	5
Mededelingen van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap	
Indiening	5
Mededeling van het Rekenhof	
Indiening	6
Jaarverslagen	
Indiening	6
Arresten van het Arbitragehof	
Indiening	6
Kennisgevingen van het Arbitragehof	
Indiening	7
Ontwerp van decreet tot wijziging van artikel 55ter van het Wetboek der Successierechten en artikel 260bis van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 – 277 (2004-2005) – Nrs. 1 en 2	
Algemene bespreking	7
Spreker: de heer Erik Matthijs	
Artikelsgewijze bespreking	7

Ontwerp van gemeentedecreet

– 347 (2004-2005) – Nrs. 1 tot 6

Voorstel van gemeentedecreet

van de heren Jan Penris en Filip Dewinter, mevrouw Linda Vissers, de heer Wim Van Dijck en mevrouw An Michiels

– 110 (2004-2005) – Nr. 1

Voorstel van decreet van de heer Jef Tavernier houdende wijziging van artikel 93 van de Nieuwe Gemeentewet, wat de openbaarheid van vergaderingen betreft

– 337 (2004-2005) – Nr. 1

Voorstel van decreet van de heer Jef Tavernier houdende aanvulling van de Nieuwe Gemeentewet, wat de verhindering betreft

– 338 (2004-2005) – Nr. 1

Voorstel van decreet van de heer Jef Tavernier houdende wijziging van artikel 120bis van de Nieuwe Gemeentewet betreffende de adviesraden

– 339 (2004-2005) – Nr. 1

Voorstel van decreet van de heer Jef Tavernier houdende verbetering van het statuut van gemeenteraadsleden in grote gemeenten

– 340 (2004-2005) – Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer Jef Tavernier houdende wijziging van titel XV van de Nieuwe Gemeentewet, wat de instelling van het petitierect en de aanvulling van de gemeentelijke volksraadpleging betreft

– 342 (2004-2005) – Nr. 1

Voorstel van decreet van de heer Jef Tavernier houdende wijziging van de Nieuwe Gemeentewet, wat de invoering van een motie van wantrouwen betreft

– 363 (2004-2005) – Nr. 1

Voorstel van decreet van de heer Jef Tavernier houdende wijziging van de Nieuwe Gemeentewet, wat betreft de invoering van maatregelen ter bevordering van een evenwichtige aanwezigheid van mannen en vrouwen in het college van burgemeester en schepenen

– 369 (2004-2005) – Nr. 1

Algemene bespreking

Sprekers: de heren Hubert Brouns, Joris Van Hauthem, Jan Peumans, Jan Verfaillie, Jef Tavernier, Marnic De Meulemeester en Jacky Maes, mevrouw Cathy Berx, de heren Christian Van Eyken, Kris Van Dijck en Herman Lauwers en minister Marino Keulen

8

Regeling van de werkzaamheden

40

VOORZITTER: De heer Norbert De Batselier

- *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*
- *De vergadering wordt geopend om 9.31 uur.*

De voorzitter: Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

Joke Schauvliege, John Vrancken, Frans Wymeersch: gezondheidsredenen;

Francis Vermeiren: buitenslands;

Sven Gatz, Johan Sauwens: ambtsverplichtingen.

ONTWERP VAN DECREET**Indiening en verwijzing**

De voorzitter: Het volgend ontwerp van decreet werd ingediend:

- Ontwerp van decreet houdende wijziging van het decreet van 18 mei 1999 betreffende de geestelijke gezondheidszorg
– 428 (2004-2005) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin.

VOORSTEL VAN DECREET**Indiening en verwijzing**

De voorzitter: Het volgend voorstel van decreet werd ingediend:

- Voorstel van decreet van mevrouw Joke Schauvliege en de heren Norbert De Batselier, Jan

Peumans en Herman Lauwers houdende wijziging van het decreet houdende instelling van de Vlaamse ombudienst
– 440 (2004-2005) – Nr. 1.

Verwezen naar de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Bestuurszaken, Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Decreetsevaluatie.

VOORSTELLEN VAN RESOLUTIE**Indiening en verwijzing**

De voorzitter: De volgende voorstellen van resolutie werden ingediend:

- Voorstel van resolutie van de heren Eloi Glorieux en Jos Stassen, de dames Vera Dua en Mieke Vogels en de heren Jef Tavernier en Rudi Daems betreffende de toekomst van de Europese Unie
– 421 (2004-2005) – Nr. 1.

Verwezen naar de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme.

- Voorstel van resolutie van de heren Carl Decaluwe, André Van Nieuwerkerke, Marc van den Abeelen, Jan Laurys, Jos De Meyer en Herman Lauwers betreffende het opzet van samenwerking tussen de vzw RAW/CST, overkoepelende vereniging voor mineralogie en paleontologie, en de Vlaamse overheid
– 422 (2004-2005) – Nr. 1.

Verwezen naar de Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie.

Wijziging in verwijzing naar commissie

- Voorstel van resolutie van de dames Sabine Poleyn en Miet Smet en de heren Jan Loones, Bart Caron en Dany Vandenbossche betreffende de opmaak van een Vlaams mediaplan voor het Zuiden
– 397 (2004-2005) – Nr. 1.

Verwezen naar de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme (Voorheen verwezen naar de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media).

VERSLAGEN**Indiening**

De voorzitter: De volgende verslagen werden ingediend:

- Verslag namens de Commissie voor Wonen, Stedelijk Beleid, Inburgering en Gelijke Kansen uitgebracht door de heer Christian Verougstraete over het voorstel van resolutie van de heren Filip Dewinter, Jan Penris, Rob Verreycken, Christian Verougstraete en Erik Tack en mevrouw Monique Moens betreffende het verbod tot verhuur van sociale woningen aan asielzoekers
– 246 (2004-2005) – Nr. 2.
- Verslag namens de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Bestuurszaken, Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Decreetsevaluatie uitgebracht door de heer Marnic De Meulemeester over het voorstel van decreet van de heren Norbert De Batselier en Francis Vermeiren houdende wijziging van diverse decreten, wat het statuut van de mandaathouders in de aan het Vlaams Parlement verbonden instellingen betreft
– 325 (2004-2005) – Nr. 3.
- Verslag namens de Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie uitgebracht door de heren Pieter Huybrechts en Bart Martens over het maatschappelijke debat 'Energievoorziening in Vlaanderen'
– 359 (2004-2005) – Nr. 2.
- Verslag namens de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Bestuurszaken, Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Decreetsevaluatie uitgebracht door de heer Hubert Brouns over het voorstel van decreet van de heren Johan Sauwens, Marnic De Meulemeester, Dany Vandebossche, Herman Lauwers en Jan Peumans houdende wijziging van het kaderdecreet bestuurlijk beleid van 18 juli 2003
– 381 (2004-2005) – Nr. 2.
- Verslag namens de Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie uitgebracht door mevrouw Marleen Van den Eynde over het voorstel van resolutie van de heren Jan Penris, Filip Dewinter en Pieter Huybrechts betreffende het behoud van de noodbruggen op de Antwerpse Singel in afwachting van de realisatie van een nieuwe volwaardige Singelverbinding
– 389 (2004-2005) – Nr. 2.
- Verslag namens de Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie uitgebracht door mevrouw Marleen Van den Eynde over het voorstel van resolutie van de dames Vera Dua en Mieke Vogels en de heren Jos Stassen, Jef Tavernier, Eloi Glorieux en Rudi Daems betreffende het Masterplan Mobiliteit voor Antwerpen (BAM)
– 390 (2004-2005) – Nr. 2.
- Verslag namens de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Bestuurszaken, Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Decreetsevaluatie uitgebracht door de heer Hubert Brouns over het voorstel van decreet van de heren Jan Peumans en Johan Sauwens, mevrouw Marleen Vanderpoorten en de heren Dany Vandebossche en Herman Lauwers houdende de toekenning van de mogelijkheid tot sluiting van beroepsinlevingsovereenkomsten aan sommige rechtspersonen
– 396 (2004-2005) – Nr. 2.
- Verslag namens de Commissie voor Onderwijs, Vorming, Wetenschap en Innovatie uitgebracht door mevrouw Cathy Berx over het ontwerp van decreet betreffende het onderwijs XV
– 398 (2004-2005) – Nr. 3.
- Verslag namens de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin uitgebracht door de heer Bart Caron over de motie van de heer Jos Stassen en mevrouw Mieke Vogels betreffende een belangenconflict
– 405 (2004-2005) – Nr. 2.
- Verslag namens de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin uitgebracht door de heer Bart Caron over de motie van de dames Marijke Dillen en Gerda Van Steenberghe en de heer Joris Van Hauthem betreffende een belangenconflict
– 407 (2004-2005) – Nr. 2.
- Verslag namens de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media uitgebracht door de heren Steven Vanackere en Erik Arckens over het verzoekschrift over het beleid inzake overheidssubsidies in de culturele sector
– 416 (2004-2005) – Nr. 1.

Voorzitter

- Verslag namens de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media uitgebracht door de heren Steven Vanackere en Erik Arckens over het verzoekschrift over het Vlaams beleid inzake overheidssubsidies aan sportverenigingen en sportbeoefenaars
– 417 (2004-2005) – Nr. 1.
- Verslag namens de Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand uitgebracht door mevrouw Else De Wachter over de hoorzitting over het Randbeleid met een delegatie van de Bestendige Deputatie van de provincie Vlaams-Brabant
– 418 (2004-2005) – Nr. 1.
- Verslag namens de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting uitgebracht door de heren Eric Van Rompuy en Felix Strackx over het verzoekschrift over het automatisch verschaffen van informatie en over het bijna automatisch toekennen van voordelen door de overheid aan officieel gekende gezinnen ten gevolge van legitieme rechten
– 419 (2004-2005) – Nr. 1.
- Verslag namens de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme uitgebracht door mevrouw Trees Merckx-Van Goey over de gedachtewisseling over het verslag van de Vlaamse Regering aan het Vlaams Parlement over de naleving van het Kinderrechtenverdrag in de landen waarmee de Vlaamse Gemeenschap een decretaal goedgekeurd, exclusief en algemeen samenwerkingsakkoord heeft gesloten
– 441 (2004-2005) – Nr. 1.
- Verslag namens de Commissie voor Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de terugtrekking van Amerikaanse kernwapens uit Europa en de eventuele rol terzake van Vlaanderen
– 420 (2004-2005) – Nr. 1.
- Met redenen omklede motie van de heren Luk Van Nieuwenhuysen, Karim Van Overmeire en Stefaan Sintobin tot besluit van de op 28 juni 2005 door de heer Luk Van Nieuwenhuysen in commissie gehouden interpellatie tot de heer Yves Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de goedkeuring van het voorstel van resolutie Cliveti in de commissie Sociale Zaken van de Raad van Europa, de inspanningen die terzake werden gedaan door de Vlaamse Regering en de besluiten die eruit worden getrokken
– 423 (2004-2005) – Nr. 1.
- Met redenen omklede motie van mevrouw Marijke Dillen tot besluit van de op 28 juni 2005 door de dames Marijke Dillen en Vera Jans en de heer Luc Martens in commissie gehouden interpellaties tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, respectievelijk over de ondersteuning van de mantelzorg, over de specifieke problematiek van mantelzorgers van personen met een psychische problematiek en over de mantelzorg van personen met een psychische problematiek
– 424 (2004-2005) – Nr. 1.
- Met redenen omklede motie van de dames Joke Schauvliege en Tinne Rombouts en de heren Karlos Callens, Bart Martens en Jan Peumans tot besluit van de op 30 juni 2005 door de heer Rudi Daems in commissie gehouden interpellatie tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over het onderzoek naar de relatie tussen milieu en gezondheid bij pasgeborenen in Vlaander
– 425 (2004-2005) – Nr. 1.
- Met redenen omklede motie van mevrouw Vera Jans, de heren Luc Martens en Bart Caron en de dames Helga Stevens, Elke Roex en Vera Van der Borgh tot besluit van de op 28 juni 2005 door de dames Marijke Dillen en Vera Jans en de heer Luc Martens in commissie gehouden interpellaties tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, respectievelijk

MET REDENEN OMKLEDE MOTIES**Indiening**

De voorzitter: De volgende met redenen omklede moties werden ingediend:

- Met redenen omklede motie van de heer Eloi Glorieux tot besluit van de op 28 juni 2005 door de heer Jan Roegiers in commissie gehouden interpellatie tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams

Voorzitter

over de ondersteuning van de mantelzorg, over de specifieke problematiek van mantelzorgers van personen met een psychische problematiek en over de mantelzorg van personen met een psychische problematiek

– 426 (2004-2005) – Nr. 1.

– Met redenen omklede motie van de heren Jan Roegiers, Kurt De Loor en Jan Loones tot besluit van de op 28 juni 2005 door de heer Jan Roegiers in commissie gehouden interpellatie tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de terugtrekking van Amerikaanse kernwapens uit Europa en de eventuele rol terzake van Vlaanderen

– 427 (2004-2005) – Nr. 1.

– Met redenen omklede motie van de dames Mieke Vogels en Vera Dua en de heer Rudi Daems tot besluit van de op 28 juni 2005 door mevrouw Mieke Vogels in commissie gehouden interpellatie tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de resultaten van de biomonitoring bij pasgeboren baby's

– 429 (2004-2005) – Nr. 1.

– Met redenen omklede motie van de heren Roland Van Goethem en Karim Van Overmeire tot besluit van de op 30 juni 2005 door de heer Eloi Glorieux in commissie gehouden interpellatie tot mevrouw Fientje Moerman, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, over de oprichting van een rollend fonds ter ondersteuning van de militaire vliegtuigbouw

– 430 (2004-2005) – Nr. 1.

– Met redenen omklede motie van de heren Karim Van Overmeire, Luk Van Nieuwenhuysen en Roland Van Goethem tot besluit van de op 28 juni 2005 door de heer Jan Roegiers in commissie gehouden interpellatie tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de terugtrekking van Amerikaanse kernwapens uit Europa en de eventuele rol terzake van Vlaanderen

– 431 (2004-2005) – Nr. 1.

– Met redenen omklede motie van mevrouw Marleen Van den Eynde en de heren Wim Van Dijck en Pieter Huybrechts tot besluit van de op 30 juni 2005 door de heer Rudi Daems in commissie gehouden interpellatie tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over het onderzoek naar de relatie tussen milieu en gezondheid bij pasgeborenen in Vlaanderen

– 432 (2004-2005) – Nr. 1.

– Met redenen omklede motie van de dames Marleen Van den Eynde, Marijke Dillen, Gerda Van Steenberghe en Greet Van Linter en de heer Felix Strackx tot besluit van de op 28 juni 2005 door mevrouw Mieke Vogels in commissie gehouden interpellatie tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de resultaten van de biomonitoring bij pasgeboren baby's

– 433 (2004-2005) – Nr. 1.

– Met redenen omklede motie van de heer Eloi Glorieux tot besluit van de op 30 juni 2005 door de heer Eloi Glorieux in commissie gehouden interpellatie tot mevrouw Fientje Moerman, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, over de oprichting van een rollend fonds ter ondersteuning van de militaire vliegtuigbouw

– 434 (2004-2005) – Nr. 1.

– Met redenen omklede motie van de heren Frans Peeters, Marc van den Abeelen, Bart Martens en Jan Peumans tot besluit van de op 28 juni 2005 door de heer Jos Stassen in commissie gehouden interpellatie tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de aangekondigde plannen inzake openbare werken

– 435 (2004-2005) – Nr. 1.

– Met redenen omklede motie van de heer Rudi Daems en de dames Vera Dua en Mieke Vogels tot besluit van de op 30 juni 2005 door de heer Rudi Daems in commissie gehouden interpellatie tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over het onderzoek naar de relatie tussen milieu en gezondheid bij pasgeborenen in Vlaanderen

– 436 (2004-2005) – Nr. 1.

Voorzitter

- Met redenen omklede motie van de heer Jos Stassen tot besluit van de op 29 juni 2005 door de heren Filip Dewinter en Jos Stassen gehouden actuele interpellaties tot de heer Yves Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, respectievelijk over de verklaringen van vice-minister-president Frank Vandembroucke betreffende een vermeende onverwachte extra inkomst van 230 miljoen euro voor 2005 en de gewenste besteding ervan en over de discussie binnen de Vlaamse Regering betreffende de meerinkomsten voor 2005
– 437 (2004-2005) – Nr. 1.
- Met redenen omklede motie van de heren Erik Arckens en Johan Deckmyn tot besluit van de op 30 juni 2005 door de heren Jos Stassen en Erik Arckens in commissie gehouden interpellaties tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, respectievelijk over de toekomst van de grote Vlaamse cultuurinstellingen en over bepaalde problematische aspecten bij de toepassing van het Kunstendecreet en de verdeling van de subsidies
– 438 (2004-2005) – Nr. 1.
- Met redenen omklede motie van de heer Erik Arckens en mevrouw Greet Van Linter tot besluit van de op 30 juni 2005 door de heer Erik Arckens in commissie gehouden interpellatie tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over de objectiviteit van de stadskrant Brussel Deze Week, meer bepaald in haar houding ten aanzien van de oppositiepartij Vlaams Belang
– 439 (2004-2005) – Nr. 1.

VOORONTWERPEN VAN DECREET**Indiening**

De voorzitter: De volgende voorontwerpen van decreet werden ingediend:

- Voorontwerp van decreet tot bekrachtiging van het reglement van de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie tot bepaling van de bestuursbeginselen die van toepassing zijn bij de besluitvor-

ming inzake accreditatie en toets nieuwe opleidingen aanzien van de Hogeronderwijsopleidingen in de Vlaamse Gemeenschap, principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 1 juli 2005 (VR 38/2004-2005);

- Voorontwerp van decreet betreffende de organisatie van tijdelijke projecten in het onderwijs, principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 1 juli 2005 (VR 39/2004-2005);
- Voorontwerp van decreet houdende wijziging van het decreet van 7 mei 2004 tot wijziging van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, tot aanvulling ervan met een titel Agentschappen en tot wijziging van diverse andere wetten en decreten, principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 1 juli 2005 (VR 40/2004-2005).

Deze voorontwerpen van decreet liggen ter inzage op de directie Decreetgeving van het Vlaams Parlement (Decreetgevend Secretariaat).

MEDEDELING VAN DE VLAAMSE REGERING**Indiening**

De voorzitter: De volgende mededeling van de Vlaamse Regering werd ingediend:

- Schatkisttoestand van de Vlaamse Gemeenschap, toestand op 31 mei 2005 en de nieuwsbrief kasbeheer van mei 2005 (DOC 215/2004-2005).

Deze mededeling van de Vlaamse Regering ligt ter inzage op de directie Decreetgeving van het Vlaams Parlement (Decreetgevend Secretariaat).

MEDEDELINGEN VAN HET MINISTERIE VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP**Indiening**

De voorzitter: De volgende mededelingen van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap werden ingediend:

Voorzitter

- Ontwerpnota van de Raad voor Cultuur over diversiteit, het verslag van de Raad voor Cultuur over het minicolloquium over diversiteit en de samenvattende brief van de Raad voor Cultuur (DOC 216/2004-2005);
- Advies 3-2005 d.d. 1 juli 2005 van de Hoge Raad voor Binnenlands Bestuur over het voorontwerp van provinciedecreet (DOC 225/2004-2005).

Deze mededelingen van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap liggen ter inzage op de directie Decreetgeving van het Vlaams Parlement (Decreetgevend Secretariaat).

MEDEDELING VAN HET REKENHOF**Indiening**

De voorzitter: De volgende mededeling van het Rekenhof werd ingediend:

- Overzicht van laattijdige of niet-beantwoorde brieven van het Rekenhof gericht aan de Vlaamse Regering (overzicht afgesloten op 31 mei 2005) (DOC 218/2004-2005).

Deze mededeling van het Rekenhof ligt ter inzage op de directie Decreetgeving van het Vlaams Parlement (Decreetgevend Secretariaat).

JAARVERSLAGEN**Indiening**

De voorzitter: De volgende jaarverslagen werden ingediend:

- Jaarverslag 2004 van de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (DOC 217/2004-2005);

- West-Vlaanderen in feiten en cijfers 2004 (DOC 219/2004-2005);
- Jaarboek 2004 van de Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten (DOC 220/2004-2005)
- Jaarverslag 2004 met betrekking tot het Fonds voor de financiering van het urgentieplan voor de sociale huisvesting (DOC 221/2004-2005);
- Milieuhandavingsrapport 2004 van de Afdeling Milieu-inspectie van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap (DOC 222/2004-2005);
- Jaarrapport 2004 van de Investeringsmaatschappij voor Limburg (DOC 223/2004-2005);
- Jaarverslag 2004 van de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen (NMBS) (DOC 224/2004-2005).

Deze jaarverslagen liggen ter inzage op de directie Decreetgeving van het Vlaams Parlement (Decreetgevend Secretariaat).

ARRESTEN VAN HET ARBITRAGEHOF**Indiening**

De voorzitter: De volgende arresten van het Arbitragehof liggen ter inzage op de directie Decreetgeving van het Vlaams Parlement (Decreetgevend Secretariaat):

- Arrest nr. 112 van 30 juni 2005;
- Arrest nr. 113 van 30 juni 2005;
- Arrest nr. 114 van 30 juni 2005;
- Arrest nr. 115 van 30 juni 2005;
- Arrest nr. 118 van 30 juni 2005.

KENNISGEVINGEN VAN HET ARBITRAGEHOF

Indiening

De voorzitter: De volgende kennisgevingen van het Arbitragehof betreffende beroepen tot vernietiging en prejudiciële vragen liggen ter inzage op de directie Decreetgeving van het Vlaams Parlement (Decreetgevend Secretariaat):

- Rolnummers 3479 en 3723 (samen gevoegde zaken);
- Rolnummers 3689, 3692 en 3726 (samen gevoegde zaken);
- Rolnummers 3711, 3712, 3719 en 3721 (samen gevoegde zaken);
- Rolnummer 3718;
- Rolnummer 3725.

ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van artikel 55ter van het Wetboek der Successierechten en artikel 260bis van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992

– 277 (2004-2005) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet tot wijziging van artikel 55ter van het Wetboek der Successierechten en artikel 260bis van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Matthijs, verslaggever, heeft het woord.

De heer Erik Matthijs, verslaggever (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, dit ontwerp beoogt een aanpassing aan de vrijstelling van successierechten en onroerende voorheffing voor gronden gelegen in het Vlaams Ecologisch Netwerk, die werd ingevoerd met het decreet van 9 mei 2003 en in werking trad op 1 januari 2003. De bedoeling van het decreet was te voorzien in een fiscale tegemoetkoming voor eigenaars van gronden die gelegen zijn in het Vlaams Ecologisch Netwerk.

In het decreet van 9 mei 2003 werd bepaald dat bij ontheffing van de beperkingen die gelden in een

Vlaams Ecologisch Netwerkgebied, ook het fiscale voordeel teniet wordt gedaan. Uit het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu blijkt echter dat een ontheffing enkel wordt verleend op voorwaarde dat er geen schade wordt toegebracht aan de natuur. Het gaat onder meer om ontheffingen verleend voor het aanbrengen van een poel of kleine landschapselementen, voor bosuitbreiding, voor de aanleg van natuurvriendelijke oevers enzovoort.

Daarom wordt nu een wijziging aangebracht aan artikel 55ter van het Wetboek der Successierechten en artikel 260bis van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 zodat ook bij ontheffing het fiscale voordeel gegarandeerd blijft. Het ontwerp van decreet werd unaniem goedgekeurd. (*Applaus*)

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet tot wijziging van artikel 55ter van het Wetboek der Successierechten en artikel 260bis van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992.

Artikel 1

Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

– *Aangenomen.*

Artikel 2

In artikel 55ter, eerste lid, van het Wetboek der Successierechten worden de woorden “en waarop de maatregelen, zoals bedoeld in of in uitvoering van artikel 25 van hetzelfde decreet van toepassing zijn, zonder dat een ontheffing van deze maatregelen voor de betrokken goederen werd verleend door de administratie bevoegd voor het natuurbehoud” geschrapt.

– *Aangenomen.*

Artikel 3

In artikel 260bis, eerste lid, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 worden de woorden “en

Voorzitter

waarop de maatregelen zoals bedoeld in artikel 25 of in uitvoering van artikel 25 van hetzelfde decreet van toepassing zijn, zonder dat een ontheffing van deze maatregelen werd verleend door de administratie bevoegd voor het natuurbehoud” geschrapt.

Artikel 4

De bepalingen van dit decreet hebben uitwerking met ingang van 1 januari 2003.

– *Aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen om 16 uur de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN GEMEENTEDECREET

– 347 (2004-2005) – Nrs. 1 tot 6

VOORSTEL VAN GEMEENTEDECREET van de heren Jan Penris en Filip Dewinter, mevrouw Linda Vissers, de heer Wim Van Dijck en mevrouw An Michiels

– 110 (2004-2005) – Nr. 1

VOORSTEL VAN DECREET van de heer Jef Tavernier houdende wijziging van artikel 93 van de Nieuwe Gemeentewet, wat de openbaarheid van vergaderingen betreft

– 337 (2004-2005) – Nr. 1

VOORSTEL VAN DECREET van de heer Jef Tavernier houdende aanvulling van de Nieuwe Gemeentewet, wat de verandering betreft

– 338 (2004-2005) – Nr. 1

VOORSTEL VAN DECREET van de heer Jef Tavernier houdende wijziging van artikel 120bis van de Nieuwe Gemeentewet betreffende de adviesraden

– 339 (2004-2005) – Nr. 1

VOORSTEL VAN DECREET van de heer Jef Tavernier houdende verbetering van het statuut van gemeenteraadsleden in grote gemeenten

– 340 (2004-2005) – Nrs. 1 en 2

VOORSTEL VAN DECREET van de heer Jef Tavernier houdende wijziging van titel XV van de Nieuwe Gemeentewet, wat de instelling van het petitierecht en de aanvulling van de gemeentelijke volksraadpleging betreft

– 342 (2004-2005) – Nr. 1

VOORSTEL VAN DECREET van de heer Jef Tavernier houdende wijziging van de Nieuwe Gemeentewet, wat de invoering van een motie van wantrouwen betreft

– 363 (2004-2005) – Nr. 1

VOORSTEL VAN DECREET van de heer Jef Tavernier houdende wijziging van de Nieuwe Gemeentewet, wat betreft de invoering van maatregelen ter bevordering van een evenwichtige aanwezigheid van mannen en vrouwen in het college van burgemeester en schepenen

– 369 (2004-2005) – Nr. 1

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde zijn het ontwerp van gemeentedecreet, het voorstel van gemeentedecreet van de heren Penris en Dewinter, mevrouw Vissers, de heer Van Dijck en mevrouw Michiels, het voorstel van decreet van de heer Tavernier houdende wijziging van artikel 93 van de Nieuwe Gemeentewet, wat de openbaarheid van vergaderingen betreft, het voorstel van decreet van de heer Tavernier houdende aanvulling van de Nieuwe Gemeentewet, wat de verandering betreft, het voorstel van decreet van de heer Tavernier houdende wijziging van artikel 120bis van de Nieuwe Gemeentewet betreffende de adviesraden, het voorstel van decreet van de heer Tavernier houdende verbetering van het statuut van gemeenteraadsleden in grote gemeenten, het voorstel van decreet van de heer Tavernier houdende wijziging van titel XV van de Nieuwe Gemeentewet, wat de instelling van het petitierecht en de aanvulling van de gemeentelijke volksraadpleging betreft, het voorstel van decreet van de heer Tavernier houdende wijziging van de Nieuwe Gemeentewet, wat de invoering van een motie van wantrouwen betreft en het voorstel van decreet van de heer Tavernier houdende wijziging van de Nieuwe Gemeentewet, wat betreft de invoering van maatregelen ter bevordering van een evenwichtige aanwezigheid van mannen en vrouwen in het college van burgemeester en schepenen, die door de commissie in samenhang werden behandeld, met dien verstande dat het ontwerp van decreet als basis voor de

Voorzitter

bespreking werd genomen. Wij volgen hier dezelfde werkwijze.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Brouns, verslaggever, heeft het woord.

De heer Hubert Brouns, verslaggever (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik zal proberen de besprekingen in de verschillende commissies zo goed mogelijk weer te geven. De minister begon zijn inleiding met een verwijzing naar de Lambermontakkoorden van 13 juli 2001. Hierin werd afgesproken dat de regio's verantwoordelijk worden voor het binnenlands bestuur, waaronder uiteraard ook de gemeenten. Het ontwerp van gemeentedecreet regelt de politieke en administratieve werking van de gemeentebesturen. Het is een kaderdecreet en laat ruimte voor de autonomie van de gemeente, bijvoorbeeld inzake budgethouderschap, het al dan niet toetreden van de OCMW-voorzitter tot het schepencollege, en de uitbreiding van de mogelijkheden om over te gaan tot een eventuele verzelfstandiging van bepaalde diensten of activiteiten.

Een van de belangrijkste uitgangspunten van het ontwerp is, aldus de minister, de roep van de gemeentebesturen om meer autonomie en minder betutteling vanwege de centrale overheden. De Vlaamse Regering heeft getracht die bekommernis in het voorliggende ontwerp van decreet in te bouwen. Hierbij wordt het principe gehanteerd dat de gemeentebesturen de verantwoordelijkheid voor het organiseren en het financieren van het democratische bestuur zoveel mogelijk zelf moeten dragen. Er wordt resoluut gekozen voor een grotere autonomie voor de lokale besturen waarbij ook rekening wordt gehouden met de schaalverschillen tussen de gemeenten. Er zijn immers grote verschillen tussen steden, centrumsteden en gemeenten.

De Vlaamse Regering stelt voor om de gemeenteraad de mogelijkheid te bieden een eigen voorzitter te kiezen. De gemeenteraad moet een voorzitter verkiezen, maar dat hoeft niet langer automatisch de burgemeester te zijn. Het logische gevolg is het opstellen van een aparte voordrachtsakte voor de verkiezing van de voorzitter van de gemeenteraad. Elke voordrachtsakte moet een einddatum voor gedeelde mandaten vermelden. Het huidige aantal schepenen wordt het maximumaantal schepenen.

Een gemeentebestuur kan zelfs kiezen voor minder schepenen.

De voordrachtsakte van burgemeester en schepenen moet worden ondertekend door een meerderheid van het aantal verkozenen in de gemeenteraad en door een meerderheid van de lijst waarop de kandidaat-burgemeester of kandidaat-schepenen is verkozen. Wat wegvalt, is de individuele verkiezing van de schepenen op de installatievergadering van de gemeenteraad.

Het ontwerp van decreet bevat ook een procedure met betrekking tot de gendervertegenwoordiging in het college.

De mogelijkheid om te werken met contractueel personeel wordt uitgebreid. In het decreet wordt voorzien in de mogelijkheid om te werken met mandaatfuncties voor nieuw aan te werven ambtenaren. Die mandaten worden gespreid over een periode van 10 jaar. Er wordt ook voorgesteld het personeelsbeleid te versoepelen. Er moeten geen personeelsbehoefteplannen meer worden opgemaakt. De tuchtsancties worden eveneens versoepeld.

Het goedkeuringstoezicht op de jaarrekening door de gouverneur wordt afgeschaft. Het klachtentoezicht blijft wel behouden. Er worden ruime mogelijkheden van delegatie gecreëerd op maat van het bestuur, van de gemeenteraad naar het college van burgemeester en schepenen, maar ook van het politieke naar het ambtelijke niveau. Men spreekt van een taakhoudend budgethouderschap. Een andere vernieuwing is de creatie van een externe audit. Die is niet als een extra voogdij bedoeld. De hoofdgebruiker van de externe audit is de gemeenteraad. Een en ander moet de gemeenteraad versterken in zijn controleopdracht en werking.

De financieel beheerder zal in de plaats komen van de ontvanger. De registratie en controle wordt bij de ontvanger gelaten die nu financieel beheerder heet, terwijl de betalingen mede onder de verantwoordelijkheid van de secretaris gebeuren. Dat principe van functiescheiding wordt vandaag bij alle principes van gezond management naar voren geschoven. Daarnaast hebben de financieel beheerders nog andere activiteiten zoals het thesauriebeheer en de boekhouding. Voor wat de wetmatigheidscontrole betreft, blijft de financieel beheerder autonoom rapporteren aan de gemeenteraad.

Een andere vernieuwing is dat geschillen over de verkiezingen voortaan worden beslecht door een admi-

Brouns

nistratief rechtscollege en niet langer door de bestendige deputatie.

Ten slotte komt er een versoepeling voor een aantal onverenigbaarheden. Vandaag kunnen bedienaars van de eredienst deel uitmaken van de parlementen, maar niet van de gemeenteraden. Dat geldt ook voor militairen in actieve dienst. Door het ontwerp van nieuw gemeentedecreet kunnen zij wel deel uitmaken van een gemeenteraad.

Het uitgangspunt is dat de gemeenteraad de volheid van bevoegdheid heeft. Het is ook het orgaan waar de democratisch verkozenen deel van uitmaken. Het heeft een aantal voorbehouden bevoegdheden, zoals het vaststellen van het meerjarenplan en de jaarrekening.

Het college van burgemeester en schepenen is de hoofdbudgethouder. Er zal een afsprakennota komen waarin de relatie tussen het schepencollege en de administratie, en bij uitstek de gemeentesecretaris, wordt vastgelegd en waarin afspraken worden gemaakt over wat men van elkaar mag verwachten.

De interne verzelfstandiging wordt gerealiseerd via intern verzelfstandigde agentschappen. De externe verzelfstandiging komt er in twee hoofdvormen. Ten eerste is er het autonoom gemeentebedrijf. Ten tweede is er het gemeentelijk extern verzelfstandigd agentschap in privaatrechtelijke vorm: de vzw of de NV.

OCMW en gemeente worden dichter bij elkaar gebracht. De OCMW-voorzitter zal kunnen toetreden tot het college van burgemeester en schepenen. Voor de legislatuur 2006-2012 geldt nog een overgangsregeling, vanaf 2013 is dit verplicht. Het doel van die vernieuwing is een eenvormig sociaal beleid. Een gevolg van de opname van de OCMW-voorzitter in het schepencollege is dat de samenstelling van de OCMW-raad vanaf 2007 wordt vervroegd van april naar januari. Het gemeentedecreet voorziet verder in de mogelijkheid om personeel en diensten van gemeente en OCMW gemeenschappelijk in te zetten.

De gemeenten krijgen de mogelijkheid een aparte voorzitter van de gemeenteraad te installeren. De burger moet met zijn klachten bij een gemeentelijke klachtenbehandelaar terecht kunnen. De commissievergaderingen worden in principe openbaar. De

openbaarheid wordt het uitgangspunt, de beslotenheid de uitzondering.

Dit waren de principes die de minister in het ontwerp van gemeentedecreet naar voren bracht. Nu volgt het verslag van de bespreking van de voorstellen van decreet.

Het eerste voorstel van decreet was dat van het Vlaams Belang. De heer Penris gaf de toelichting. De spreker stelt dat zijn voorstel van decreet in grote mate gelijkloopt met het ontwerp van decreet. Toch zijn er een aantal essentiële verschilpunten. Zo hebben de indieners van het voorstel van decreet ervoor gekozen de samenstelling van de gemeenteraad enigszins anders in te vullen. Op die manier houdt men minder categorieën van gemeenten over. In het voorstel worden een aantal onverenigbaarheden ingeschreven die niet in het ontwerp staan. Het debat over de decumulatie vormt in dat kader een essentieel element. In de filosofie van openbaarheid van bestuur en transparantie is hij er voorstander van om het voorzitterschap en het ondervoorzitterschap van de gemeenteraad per definitie aan de oppositie toe te kennen.

Er is een fundamenteel verschil van mening over de genderquota. Volgens de spreker kunnen genderquota op gemeentelijk niveau niet worden opgelegd. Hij gaat niet akkoord met de manier waarop volgens het ontwerp het schepencollege moet worden verkozen. Hij verklaart voorstander te zijn van de rechtstreekse verkiezing van de burgemeester. Hij ziet het opeisingsrecht van de burgemeester iets ruimer dan in het ontwerp staat. De taak van de gemeentesecretaris wil hij iets beperkter houden. Inzake tuchtrecht wil hij het element van de waarschuwing uitdrukkelijk in het gemeentedecreet opnemen.

Met betrekking tot de gemeentelijke externe verzelfstandiging heeft hij nog een aantal bedenkingen, zeker als gemeentelijke verzelfstandigingsoperaties op het einde van een legislatuur worden doorgevoerd. De spreker zou het overleg met het OCMW liever anders zien verlopen, omdat hij een heel andere visie heeft over de toekomstige rol van het OCMW. Ook met betrekking tot de gemeentelijke volksraadpleging legt hij een aantal andere accenten, evenals met betrekking tot de inspraak.

Vervolgens behandelen we het voorstel van decreet van Groen!. De heer Tavernier stelt dat hij in zijn diverse voorstellen van decreet heeft geopteerd voor punctuele aanpassingen en niet om een algemeen

Brouns

voorstel van decreet in te dienen. Het gaat om elementen die in de Nieuwe Gemeentewet onvoldoende aan bod kwamen. Als men spreekt over de werking van de gemeenteraad en over het democratische gehalte ervan, dan is het ontbreken van een decumulatieregeling in het gemeentedecreet opvallend. Het zou een goede zaak zijn voor de democratie om tot decumulatie te komen. De spreker verwijst naar zijn voorstel van decreet over de adviesraden. Hij vindt dat de gemeenteraadsleden geen stemgerechtigd lid van een adviesraad kunnen zijn.

Een volgend voorstel van decreet betreft de taken van de gemeenteraadsleden en hun statuut. Men moet zich afvragen welke vergoeding tegenover hun tijdsbesteding wordt geplaatst. Gezien de complexiteit van hun taken vraagt de heer Tavernier zich af of de gemeenteraadsleden dit nog na hun uren kunnen blijven doen. De heer Tavernier pleit voor het invoeren van een nieuw statuut voor gemeenteraadsleden. Ze zouden op een of andere manier in dienst moeten kunnen treden en een deeltijdse tewerkstelling moeten krijgen.

Een ander voorstel van decreet betreft het petitie-recht en de gemeentelijke volksraadplegingen. De heer Tavernier stelt voor de burger de mogelijkheid te bieden om zich door middel van een verzoekschrift rechtstreeks tot zijn gemeentebestuur te wenden.

De periode van 6 jaar tussen de gemeenteraadsverkiezingen is volgens de heer Tavernier vrij lang. Naar analogie met de regeling voor het Vlaams Parlement, stelt hij voor om ook voor de gemeenten te voorzien in de mogelijkheid om een constructieve motie van wantrouwen in te dienen.

Tot slot pleit de heer Tavernier voor een evenwichtigere aanwezigheid van mannen en vrouwen in de colleges van burgemeester en schepenen. Een minimum van één lid van het ander geslacht vindt hij bijzonder mager.

In de algemene bespreking was de eerste uiteenzetting van de heer De Meulemeester. Hij meent dat het ontwerp van gemeentedecreet meer democratie brengt. Een belangrijke nieuwigheid is de aparte voorzitter van de gemeenteraad. Een raadslid als voorzitter kan het politieke debat in de gemeenteraad versterken.

Er is voorzien in een transparante regeling voor de aanwijzing van de voorzitter van de gemeenteraad, de burgemeester en de schepenen. Het gemeentedecreet bepaalt verder dat de gemeente wordt verplicht om in een klachtenbehandeling voor de burger te voorzien. De gemeenten kunnen zelf beslissen hoe ze dit organiseren. De commissievergaderingen die tot nu toe besloten verliepen, worden openbaar, naar analogie met de gemeenteraad.

De externe audit is een andere opmerkelijke nieuwigheid, aldus de heer De Meulemeester. Er is ook een versoepeling van de onverenigbaarheden. Die vernieuwingen houden belangrijke signalen in om de raadsliden en de burgers meer bij het bestuur te betrekken.

De heer Verfaillie stelt dat de mensen het meest vertrouwen hebben in hun lokaal bestuur. Het uitgangspunt van CD&V bij het tot stand komen van het nieuwe gemeentedecreet was dan ook heel duidelijk: veranderen om te veranderen is niet nodig. CD&V aanvaardt alleen veranderingen indien die ook een verbetering inhouden. CD&V is verheugd dat in het ontwerp van gemeentedecreet vooral wordt gefocust op een aantal verbeteringen en verduidelijkingen. Het gemeentedecreet vormt de belangrijkste ontbrekende schakel in de bevoegdheden van Vlaanderen tegenover de lokale besturen.

Doorheen het decreet zijn voor CD&V een aantal belangrijke klemtonen terug te vinden zoals het respect voor de autonomie van de gemeenten, het aanbrengen van wijzigingen indien deze kunnen leiden tot een verbetering van de organisatie en de werking van de gemeente, en waar mogelijk reeds een aanvang nemen met de vermindering van de planlasten.

Het ontwerp van gemeentedecreet biedt veel mogelijkheden tot maatwerk. Voor een goed bestuur moet de gemeente een ernstig personeelsbeleid kunnen voeren. Het decreet voorziet hierin. CD&V is van oordeel dat dit ontwerp een evenwichtig werkstuk is dat de gemeenten de mogelijkheid zal geven om hun werking tijdens de komende jaren sterk te verbeteren en te moderniseren. De heer Verfaillie stelt dat het ontwerp van decreet niet aan de bepalingen van de pacificatiewet kan raken. Bepaalde onderdelen van het ontwerp gelden dus niet voor de Brusselse randgemeenten of voor Voeren. De minister moet duidelijk maken wat wel en niet voor deze gemeenten zal gelden. Gezien het belang van de situatie van

Brouns

de Vlamingen in de Rand mag daarover geen enkele onduidelijkheid blijven bestaan.

De bepalingen over het administratief toezicht vormen een belangrijke nieuwigheid. Die positieve ontwikkeling moet tot vereenvoudiging en verduidelijking leiden. De gemeenten worden als basisniveau beschouwd en moeten alle aan hun territoriaal belang verbonden taken kunnen uitvoeren. De erkenning van de gemeenten als het echte basisniveau is heel belangrijk.

De gemeenten zullen voortaan zelf kunnen bepalen wie de voorzitter van de gemeenteraad wordt en hoeveel schepenen het college zal tellen. De gemeente zal nu zelf in volle vrijheid kunnen beslissen of het voorzitterschap van de gemeente wordt waargenomen door de burgemeester, een schepen of een gemeenteraadslid. De gemeente heeft de volheid van bevoegdheid maar krijgt ruime mogelijkheden om bevoegdheden te delegeren naar het college.

De positie van de raadsleden wordt extra versterkt door het invoeren van een externe audit waardoor rechtsreeks aan de gemeenteraad wordt gerapporteerd over de wettigheid en regelmatigheid van de genomen beslissingen. Belangrijk is dat de externe audit de parallele controles op de gemeenten door de verschillende deelsectoren van de Vlaamse overheid zou moeten afbouwen.

Ook de vernieuwingen in de ambtelijke werking van de gemeente zijn belangrijk. De instelling van de functie van financieel beheerder moet de interne werking verbeteren. Het gemeentedecreet voorziet in de mogelijkheid om een mandaatsysteem in te stellen. De evolutie naar een dergelijk systeem past in een nieuwe manier om topfuncties in te vullen.

De heer Verfaillie meende dat terecht heel wat aandacht naar de mogelijkheden van interne en externe verzelfstandiging gaat. Het opzetten van een intern controlesysteem is vernieuwend. Ten slotte stelde hij dat er bij de concrete realisatie van het gemeentedecreet uitdrukkelijk toezicht moet worden gehouden op de uitvoeringsbesluiten.

De heer Van Hauthem was het ermee eens dat de nieuwe gemeentewet niet meer is aangepast aan een moderne organisatie van de Vlaamse gemeenten en dat er dus een eigen initiatief moest worden genomen. Het ontwerp van decreet bevat volgens hem

bepaalde zaken die niet slecht zijn en een aantal zaken waarbij men vragen kan stellen. Er is echter ook sprake van een aantal gemiste kansen.

Voor de heer Van Hauthem was het alleszins opvallend dat alle knelpunten die tijdens de vorige legislatuur waren opgedoken binnen de toenmalige meerderheid, er in het ontwerp zijn uitgelicht. Het gaat daarbij onder meer over het statuut van het gemeenteraadslid, de wijze waarop de burgemeester wordt verkozen of aangeduid en de decumulatie.

Een ander gebrek is volgens hem dat het kerntaken-debat compleet mislukt is. De vraag is nog steeds wat de kerntaak is van de gemeente, van het OCMW en het provinciaal bestuursniveau.

Hij stelde eveneens vast dat Vlaanderen niet beschikt over de volledige bevoegdheid betreffende de organisatie van het plaatselijk bestuur in al zijn facetten. De aangelegenheden inzake politie en brandweer worden nog altijd door de federale overheid geregeld. Aan de bepalingen van de wet van 9 augustus 1988, de zogenaamde Pacificatiewet, kan niet worden geraakt. Aan de gemeentebesturen wordt de kans gegeven de decretale bepalingen in te vullen op maat van de gemeenten. Op zich is dat voor hem geen slechte zaak. Men kan zich echter wel afvragen of iedere gemeente wel zal kunnen gebruiken wat er facultatief wordt aangeboden.

Wat niet in het ontwerp is opgenomen, is de rechtstreekse verkiezing van de burgemeester. Dat is voor hem een gemiste kans.

Waar in het ontwerp evenmin over wordt gesproken, is het statuut van het gemeenteraadslid. De gemeenten krijgen wel de kans om de administratie te professionaliseren. Dat is een goede zaak, zo zei hij. Hij vond de voorgestelde maatregelen voor het versterken van de rol van gemeenteraad echter veeleer een lege doos. Volgens hem zou men het moeten verplichten om iemand die geen burgemeester of schepen is, voorzitter van de gemeenteraad te maken. Wat ook een vernieuwing zou kunnen inhouden, is dat de gemeenteraad wordt geleid door iemand van de oppositie.

Inzake de versterking van de gemeenteraad ging hij ook nog in op de scheiding tussen de regelgevende en de uitvoerende macht. Hij vond het ook jammer dat de constructieve motie van wantrouwen was weggevallen.

Brouns

De mogelijkheid tot het verminderen van het aantal schepenen zou in de zes randgemeenten rond Brussel wel eens kunnen leiden tot het verlies van Vlaamse schepenen. In de randgemeenten worden de schepenen immers rechtstreeks verkozen. De Pacificatiewet zegt echter niets over het aantal schepenen. De regeling is volgens hem dus wel degelijk van toepassing op de faciliteitengemeenten. Op dat vlak moet de minister duidelijkheid verschaffen.

De spreker ging vervolgens in op de problematiek van de decumulatie. Hij stelde dat men duidelijk moet zijn: ofwel wordt de decumulatie voor iedereen in de tekst opgenomen, ofwel wordt er niets over gezegd.

Een volgend punt was de verhouding tussen de gemeente en het OCMW. Het is een gemiste kans om al niet vanaf 2006 de voorzitter van de OCMW-raad verplicht in het schepencollege op te nemen. Men moet de vraag durven stellen of het nog van deze tijd is dat er naast de gemeente nog een afzonderlijke OCMW-structuur bestaat met een afzonderlijke raad, bureau, secretaris, ontvanger en dergelijke meer. Hij verklaarde het niet zo te hebben begrepen op de huidige provincies en hun bevoegdheden.

Om een aanzet te geven om de rol van de gouverneur terug te dringen, zullen een aantal amendementen worden ingediend. De spreker vindt dat er inzake de planlast in dit decreet een kans werd gemist.

De heer Tavernier vindt dit ontwerp van gemeentedecreet eerder ontgoochelend. Hij verwijst naar zijn eigen voorstellen van decreet, die hij zal omzetten in amendementen op het ontwerp van gemeentedecreet. De voorstellen gaan over punctuele zaken die in het ontwerp niet worden beslecht, maar niettemin belangrijk zijn. De decumulatieregeling bijvoorbeeld is ontoereikend. Er wordt blijkbaar geen gemeentelijke autonomie nagestreefd, maar wel individuele autonomie. Via een amendement zal een verbod worden voorgesteld op de cumulatie van een uitvoerend gemeentelijk mandaat en een parlementair mandaat. De gemeenteraad kan zelf het aantal schepenen bepalen. Om allerlei discussies te vermijden, zou de Vlaamse Regering beter het aantal schepenen voor elke gemeente vastleggen. Hetzelfde geldt voor de zitpenningen.

De heer Tavernier vindt dat de relatie tussen het gemeentebestuur en het OCMW te zeer vanuit een institutionele invalshoek wordt benaderd. De intro-

ductie van de financieel beheerder, de omvorming van de functie van gemeenteontvanger, de verhouding tussen de financieel beheerder en de gemeentesecretaris en het schepencollege, zijn volgens de heer Tavernier belangrijke elementen. Hij stelt vast dat specifieke toezichtsregels in de loop der jaren werden afgebouwd. Toch blijft een onafhankelijke financiële controle op de wettigheid en regelmatigheid noodzakelijk.

Inzake de autonome gemeentebedrijven en extern verzelfstandigde agentschappen, moet men zich de vraag stellen of de onafhankelijke en democratische controle door de gemeenteraad voldoende is gewaarborgd. Wat de participatie van de burger betreft, vindt de heer Tavernier dat naast de klachtenfunctie, zeker voor de kleinere gemeenten, de ombudsfunctie echt moet worden geïnstalleerd.

Een ander belangrijk punt is de verhouding tussen schepencollege en gemeenteraad. De spreker vindt dat het ontwerp op dat vlak van te weinig visie getuigt. De spreker vindt het ook belangrijk dat de raadsleden een statuut krijgen. Ook hierover heeft hij een voorstel van decreet ingediend. Tot slot verklaart de spreker dat er een pak verbeteringen in zitten in vergelijking met de huidige situatie. Een voorbeeld daarvan is de openbaarheid van de commissievergaderingen.

Het valt de heer Van Eyken op dat in dit ontwerp van gemeentedecreet vaak sprake is van het feit dat iets 'kan'. Er is dus gedacht aan maatwerk. Bepaalde nieuwigheden zijn misschien wel aantrekkelijk, maar zullen niet altijd toepasbaar zijn in de kleine gemeenten, en dat door een gebrek aan personeel en middelen. De spreker vindt het positief dat men probeert te komen tot een beter sociaal beleid via het opnemen van de OCMW-voorzitter in het college. Wat de mandaatfuncties betreft, vindt hij dat alleszins een goed principe, dat echter in kleinere gemeenten voor problemen kan zorgen.

Wat de personeelsformatie betreft, vindt de heer Van Eyken het positief dat er een vermindering is van de planlasten. Het personeelsbehoefteplan moet niet telkens opnieuw worden opgemaakt wanneer er een kleine wijziging gebeurt. Wat het aantal schepenen betreft, stelt de heer Van Eyken dat in de kleinere besturen het maximum aantal schepenmandaten ook het minimum aantal moet zijn, en dus niet alleen in de faciliteitengemeenten. Tot slot stelt de spreker vast dat tijdens de hoorzitting in verband met de budgethouder en de financieel beheerder is gebleken dat men liever alles bij het oude houdt.

Brouns

De heer Maes meent dat het nieuwe gemeentedecreet een soort grondwet voor de gemeenten moet zijn voor de volgende 25 jaar. Het nieuwe gemeentedecreet moet dienen om het beleid te verbeteren. De sp.a-spirit-fractie vindt de gemeentebesturen zeer belangrijk. Het gemeentebestuur is het basisniveau dat het dichtst bij de burger staat en het meest herkenbaar is. Net daarom is het nodig dat het een zo ruim mogelijk takenpakket toegewezen krijgt. Het uitgangspunt is dat de voorgestelde wijzigingen samenhangend moeten zijn en dat het geheel coherent moet blijven.

De indruk bestaat dat de ambitie te groot is en dat men nog eens goed moet nadenken over een aantal zaken. Vooral tijdens de jongste dagen en weken werd die indruk nog versterkt. Het personeelsbeleid, de ontwikkeling van de organisatie, de rol van de secretaris en de rol van de ontvanger roepen immers alleen maar meer vragen op. Het voorstel dat de gemeenteraad autonoom mag beslissen wie voorzitter van de gemeenteraad wordt, kan op een aarzelen-de goedkeuring rekenen. Grote vraagtekens worden geplaatst bij de rol van de OCMW-voorzitter en bij de verhouding tussen de gemeente en het OCMW. Er worden ook vragen gesteld over de toevoeging van de OCMW-voorzitter aan het schepencollege. De getekende voordrachtsakte voor de aanwijzing van de voorzitter van de gemeenteraad, de burgemeester en de schepenen is een beter systeem.

De sp.a-spirit-fractie zegt dat de statutaire betrekking het uitgangspunt moet blijven, maar kan akkoord gaan met een mandaatsysteem voor sommige specifieke functies.

Samenvattend stelt de spreker dat het nieuwe gemeentedecreet een positieve indruk nalaat, maar dat er veel vragen blijven over de rol van de secretaris en van de ontvanger, over de verhouding van de gemeente tot het OCMW, over de overheveling van de OCMW-voorzitter naar het college en de talrijke vermeldingen van het woord 'kan' in het ontwerp.

De heer Lauwers stelt dat het ontwerp van gemeentedecreet een kaderdecreet is omdat aan de lokale besturen veel keuzes worden overgelaten. De keuzes gaan over wie de voorzitter van de raad moet zijn, over het aantal schepenen, de positie van de OCMW-voorzitter in het schepencollege, het budgethouderschap, enzovoort. De spreker verklaart al lang voorstander te zijn van een voorzitter verkozen

onder de raadsleden. De heer Lauwers heeft vragen bij de positie van een OCMW-voorzitter die wordt toegewezen aan het college. Hij vindt het ontwerp een goede startbasis voor het ontwikkelen van nieuwe concepten van gemeentestructuren.

De heer Brouns vindt de integratie van de OCMW-voorzitter in het schepencollege een heel goede ontwikkeling. Die integratie heeft veel positieve kanten, al zijn er ook een aantal onduidelijkheden. Wat die integratie betreft, vindt de spreker nog dat zo veel als mogelijk naar maatwerk moet worden gestreefd. Die integratie kan heel ver gaan. De heer Brouns stelt vast dat het ontwerp van decreet een aantal wijzigingen aan het statuut van de gemeenteraadsleden en van de leden van het college van burgemeester en schepenen aanbrengt. De heer Brouns vindt de mogelijkheid die de gemeenteraad wordt geboden om een eigen voorzitter te kiezen, positief. Een afsprakennota tussen de voorzitter van de gemeenteraad en de uitvoerende mandatarissen moet het mogelijk maken de betrokkenheid van de gemeenteraadsleden bij de afhandeling van de dossiers te vergroten.

De heer Vermeiren sluit zich grotendeels aan bij de positieve benadering van de heer Brouns. De spreker vindt in het ontwerp van gemeentedecreet veel zaken terug die vandaag waarschijnlijk al in de praktijk worden gebracht. De heer Vermeiren stoort zich aan diegenen die pleiten voor de professionalisering van de politiek. Sommigen hebben opgemerkt dat het jammer is dat de voorzitter van de gemeenteraad niet uit de oppositie kan komen. Dat is evenwel niet uitgesloten. De heer Vermeiren is van oordeel dat het ontwerp van decreet beter had gekund. Men kan het de minister echter niet kwalijk nemen dat de voorafgaande discussies hebben geleid tot een afzwakking van wat een wolk van een kind had moeten zijn. Toch is het nog steeds een mooi kind.

De heer Peumans geeft toe dat dit ontwerp van decreet het resultaat van een evenwichtsoefening is. Het is alleszins goed dat er meer ruimte voor maatwerk komt. Iedere gemeente is immers anders. Wat de rechtstreekse verkiezing van de burgemeester en de constructieve motie van wantrouwen betreft, vindt de spreker dat die voor- en nadelen hebben.

Een zwakte van het decreet is wel dat een aantal aspecten federale bevoegdheden blijven. Niettemin is het al een gigantische vooruitgang dat in de plaats van een gemeentewet er nu een gemeentedecreet komt. Vandaag zijn de brandweer en de politie en

Brouns

dergelijke nog altijd federale materies. Men heeft er alle belang bij daar regionale materies van te maken.

Het is opvallend hoeveel keer het woord 'uitvoeringsbesluit' in het ontwerp van decreet voorkomt. Hopelijk wordt dat niet het middel waarmee de autonomie van de gemeenten opnieuw zal worden ondergraven. De spreker hoopt ook dat de administratie Binnenlandse Aangelegenheden na de omschakeling een meer ondersteunende en coachende rol, en niet langer een controlerende rol zal spelen. De spreker heeft het moeilijk met de rapportageverplichtingen die in het decreet zijn opgenomen.

De spreker brengt in herinnering dat het kabinet van de minister een nota zal opmaken over de verschillen tussen de gemeenten in de Rand, Voeren en de andere gemeenten in Vlaanderen. Dat is van belang bij het beoordelen van het ontwerp van decreet.

De heer Peumans heeft tijdens de hoorzitting een aantal parallellen tussen de opmerkingen van de VVSG, van de lokale en gewestelijke ontvangers en van de federatie van secretarissen ontwaard. De VVSG heeft zes voorwaarden aan de eventuele opname van de OCMW-voorzitter in het college van burgemeester en schepenen verbonden. Volgens de heer Peumans is aan een aantal van die voorwaarden niet voldaan. Een ander voorbeeld is de externe audit, waarover eveneens bedenkingen zijn geformuleerd.

Mevrouw Van der Borgh is ook op de toevoeging van de OCMW-voorzitter aan het college van burgemeester en schepenen ingegaan. Ze gelooft in de meerwaarde van deze toevoeging, maar ze vindt dat de meerwaarde voor beide instanties moet gelden. Indien de voorzitter van het OCMW aan het college van burgemeester en schepenen wordt toegevoegd, moet de OCMW-secretaris tevens de mogelijkheid krijgen de bespreking van technische dossiers door het college van burgemeester en schepenen bij te wonen.

Het ontwerp van gemeentedecreet stelt dat de OCMW's op 1 januari 2007 zullen worden geïnstalleerd. Hoewel dit op zich een goede zaak is, moet nog een regeling voor de huidige OCMW-voorzitters worden getroffen. De OCMW-voorzitters die momenteel voor het eerst voor een periode van zes jaar het voorzitterschap waarnemen, moeten voor

hun pensioen een volledige legislatuur kunnen inroepen.

Volgens de heer Vandenbossche is en blijft de gemeenteraad in dit ontwerp van decreet het hoogste orgaan. Dit orgaan delegeert zijn bevoegdheden aan het college van burgemeester en schepenen. In die zin gaat het om een 'gouvernement d'assemblée'.

Vanuit die invalshoek vindt de heer Vandenbossche de opmerkingen van de heer Tavernier over de benoemingen van het personeel correct. De aanstellings- en benoemingspraktijken verschillen evenwel sterk van gemeente tot gemeente.

De gemeentelijke autonomie is een belangrijk begrip in het ontwerp van decreet. Eigenlijk bevat het ontwerp van decreet een aantal bepalingen die vroeger al in het kader van de uitoefening van het toezicht zijn opgesteld. Wanneer over gemeenten wordt gesproken, wordt frequent naar de gemeentelijke autonomie verwezen. De heer Vandenbossche vindt evenwel dat dit begrip enigszins moet worden gerelativeerd. De autonomie van de gemeenten strekt eigenlijk zover de financiering van de gemeenten strekt.

Volgens de heer Vandenbossche stellen veel mensen, waaronder de personeelsbonden van de lokale besturen, terecht dat de uitvoeringsbesluiten belangrijker dan het voorliggend ontwerp van decreet zullen zijn. De concrete regelingen zullen in de uitvoeringsbesluiten en niet in de tekst van het ontwerp van decreet terug te vinden zijn. De heer Vandenbossche vindt dat het Vlaams Parlement zich over deze wijze van decreetgeving moet bezinnen. Hij denkt hierbij meer bepaald aan de controlerende en decreetgevende functie van het Vlaams Parlement.

In zijn repliek heeft de minister verklaard dat de werkbaarheid voor de lokale besturen voor hem altijd voorop heeft gestaan. De reglementering moet op punt worden gezet en moet in de praktijk toepasbaar zijn. Het principe van de autonomie, het lokaal maatwerk en de deregulering vormen de rode draad doorheen het ontwerp van decreet. De minister is ervan overtuigd dat deze principes in het Vlaams Parlement op een breed draagvlak kunnen rekenen. Indien we de lokale besturen autonomie verlenen, krijgen ze ook keuzemogelijkheden. Dit betekent dat ze verantwoordelijk voor de gemaakte keuzes zijn.

De minister ontkent dat hij een aantal innovaties in de tekst heeft opgenomen om modern over te komen

Brouns

of om te scoren. De VVSG en de administratie Binnenlandse Aangelegenheden zijn bij de voorbereidingen van deze regelgeving betrokken.

In verband met de planlast wil de minister voor het begin van de nieuwe gemeentelijke legislatuur een aantal initiatieven lanceren. Hij denkt in dit verband onder meer aan een schrapdecreet en aan een soort organiek subsidiedecreet. Dit subsidiedecreet zou het bundelen van middelen mogelijk moeten maken. Op die manier wil de minister vermijden dat gemeenten gedurende een hele legislatuur subsidies moeten aanvragen en over de eigen werking moeten rapporteren.

De minister is veelvuldig over de problematiek van de financieel beheerder en de gemeentesecretaris bevraagd. In de loop van de verdere besprekingen zal hierover nog meer duidelijkheid worden gecreëerd.

De minister wil het concept van de functiescheiding zeker behouden. Hij vindt ook dat het een goede zaak is dat de financieel beheerder autonoom zijn controles kan uitvoeren, zijn registraties kan doen en kan blijven rapporteren aan de gemeenteraad in de context van de wettigheidscontrole.

De externe audit mag volgens de minister geen extra voegdij worden. Het is immers de bedoeling de autonomie te maximaliseren.

De minister wenst een verdere versoepeling van het toezicht en van de verplichtingen van de gemeenten. De politiek moet waken over het democratisch deficit en moet verantwoordelijk blijven voor alle beslissingen. De burgers moeten terecht kunnen bij een klachtenbehandelaar. Als dat lokaal is geregeld, is dat ook goed.

Aan de regeling van de districtsraden wordt niet veel veranderd. In verband met de randgemeenten stelt de minister dat de pacificatiewet van 1988 duidelijk is.

Na de algemene bespreking volgt de artikelsgewijze bespreking. Tijdens deze bespreking nemen de commissieleden ruim de kans om bijkomende uitleg te vragen over een aantal concrete toepassingen in verband met heel wat nieuwe regelingen. Uiteindelijk wordt de artikelsgewijze bespreking evenals de stemming besloten met een eindstemming en wordt het

ontwerp van decreet aangenomen met 8 stemmen voor en 5 tegen.

De commissiewerkzaamheden werden beëindigd met een dankwoord van de minister voor alle commissieleden omwille van de constructieve besprekingen tijdens de vergaderingen. (*Applaus*)

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik wil de heer Brouns danken voor zijn niet erg bondig, maar wel volledig en correct verslag. Het ontwerp van gemeentedecreet is er. U zult ongetwijfeld opgelucht reageren en zeggen dat het heel wat voeten in de aarde heeft gehad.

In 2001 werd reeds een proeve van gemeentedecreet geschreven. Dat was nog voor de werkelijke bevoegdheidsoverheveling, maar men wist dat die overheveling er ging komen. Bijna de hele vorige legislatuur heeft de Vlaamse Regering gewerkt en gesleuteld aan een ontwerp van gemeentedecreet. Het is echter nooit gelukt om het als geheel voor te leggen aan het Vlaams Parlement.

Mijnheer de minister, in oktober 2004 presenteerde u uw beleidsnota. Daarin stond een deadline. Het ontwerp van gemeentedecreet moest en zou worden goedgekeurd voor het reces van 2005. U vindt immers – niet onterecht – dat de gemeenten een hele tijd op voorhand op de hoogte moeten zijn van de manier waarop ze in de toekomst zullen functioneren.

Hetzelfde kan natuurlijk worden gezegd over de provincies. We wachten nog altijd op het ontwerp van provinciedecreet. De provincies moeten ook op voorhand weten waar ze organisatorisch aan toe zijn op 1 januari 2007.

Ik heb dus de indruk dat de datum van juli 2005 eigenlijk een soort van fetisj is gebleken. Er moest en zou tegen dan een ontwerp van decreet zijn. De snelheid waarmee het aan het parlement ter stemming moet worden voorgelegd, is de duidelijkheid ervan hier en daar niet ten goede gekomen.

Er is geen zicht op de samenhang tussen dit ontwerp, het gemeentekiesdecreet, het provinciedecreet en het decreet op de bestuurlijke organisaties van de

Van Hauthem

OCMW's. De Hoge Raad voor Binnenlands Bestuur heeft dat ook gezegd. We betreuren inderdaad dat het kerntakendebat niet geslaagd is.

Wat in elk geval opvalt aan dit decreet, zijn de volgende punten. Ten eerste worden in dit decreet de politieke knelpunten, die het de vorige coalitie onmogelijk hebben gemaakt om een ontwerp van decreet in te dienen, ofwel weggelaten ofwel zorgvuldig vermeden. Ik denk dan onder meer aan de rechtstreekse verkiezing van de burgemeester en de decumul. Wat ook opvalt, is dat er geen zicht is op de coherentie tussen de verschillende beleidsniveaus. Ten derde is er een gebrek aan politieke moed om een echte bestuurlijke vernieuwing tot stand te brengen. Ten vierde is er de vraag of de vernieuwing, die wel degelijk in dit decreet zit – ik kom daar nog op terug – wel kan werken.

Dat we de volle bevoegdheid niet hebben om de gemeenten te organiseren, dat weten we. Dat is niet uw schuld, mijnheer de minister, maar daardoor is het een beetje een 'rompdecreet' geworden. Mijnheer de minister, collega's, ik denk dat de discussie in de commissie vrij open en vrij sereen is verlopen. Het verheugt ons dat de regering rekening heeft gehouden met opmerkingen, ook van de oppositie. Er werden een aantal amendementen van de oppositie goedgekeurd, en de meerderheid heeft tevens een aantal inhoudelijke opmerkingen omgezet in amendementen. Dat doet ons veel plezier. Wat me ook is opgevallen, is dat ook de meerderheid bijzonder veel amendementen heeft moeten indienen. Het waren niet alleen inhoudelijke amendementen – want daarvoor dient natuurlijk het debat in de commissie – maar vooral technisch-juridische, wat er toch op wees dat het decreet, toen het in het parlement kwam, niet voldragen en niet coherent was.

Mijnheer de minister, de rode draad door het decreet is lokale autonomie en minder betutteling, wat men noemt 'maatwerk'. Het is inderdaad vernieuwend dat er maatwerk is afgeleverd. De regering moest een basisdecreet maken voor 308 gemeenten, die elk hun eigenheid en hun bestuurscultuur hebben. Ze geeft effectief aan de gemeenten de mogelijkheid om een aantal zaken zelf in te vullen, vooral op het vlak van interne administratieve organisatie. Dat is op zich een goede zaak. Nieuw is bijvoorbeeld de delegatie inzake bevoegdheden, personeelsbeleid en financieel beheer.

Toch zijn er nog altijd een aantal inconsistenties en een aantal onduidelijkheden. Ik geef een paar voorbeelden. De regering stelt dat de gemeenteraad de volheid van bevoegdheid heeft en desgewenst een aantal bevoegdheden kan delegeren aan het college van burgemeester en schepenen. We stellen dan echter wel vast dat de bevoegdheid voor het personeelsbeleid meteen decretaal wordt toegewezen aan het college van burgemeester en schepenen, behalve als het gaat over de secretaris, de adjunct-secretaris en de financieel beheerder. Ik vind dat een beetje inconsistent, ik begrijp dat niet goed. Waarom laat de regering die bevoegdheid niet, zoals het geval was, decretaal bij de gemeenteraad en biedt ze niet de mogelijkheid om, als die dat wil, die bevoegdheid over te dragen aan het college van burgemeester en schepenen? Ik zie daar dus toch wel enige inconsistenties.

Een probleem waar we volgens mij nooit zullen uitgeraken, is de vraag naar het statuut van het gemeenteraadslid. Ik denk dat we dat effectief nooit zullen oplossen, maar het wordt toch wel een probleem dat, als de regering daar niet aan sleutelt, tot een spanningsveld kan leiden. Men moet dit bekijken in het licht van waar men naartoe wil, namelijk de professionalisering van het gemeentelijk bedrijf.

Er zijn ook nogal wat onduidelijkheden, of vaagheden, over de nieuwe invulling van de functie van gemeentesecretaris en gemeenteontvanger, die vanaf nu financieel beheerder wordt genoemd. Ze zijn het niet eens met een aantal veranderingen en vernieuwingen. Daarover werd langdurig gediscussieerd. De secretaris zal het hoofd worden van het managementteam. Er zal een afsprakennota komen tussen het college van burgemeester en schepenen enerzijds en de secretaris, als hoofd van het managementteam, anderzijds. De vraag is wat daarin de rol is van de gemeenteraad.

Dezelfde opmerking geldt voor de beheersovereenkomsten, die kunnen worden afgesloten met gemeentelijke verzelfstandigde agentschappen. Het is me nog altijd niet duidelijk of zo'n beheersovereenkomst op de gemeenteraad moet komen of niet. Ik denk dat die onduidelijkheden op het terrein een bron van conflict kunnen zijn, mijnheer de minister.

Bij het begin van elke legislatuur – en dat is een goede zaak – moet een meerjarenplan, bestaande uit een strategische en een financiële nota, worden opge maakt. Als het budget wordt ingediend, worden ook een beleids- en een financiële nota ingediend, maar

Van Hauthem

de financiële nota moet niet noodzakelijk passen in het meerjarenplan. Dat vind ik inconsistent.

Mijnheer de minister, inconsistentie is er ook bij de regeling voor de gemeentelijke verzelfstandigde agentschappen. De commissie wilde gemeenten de mogelijkheid bieden om efficiënt te werken. Hiertoe kunnen gemeentelijke verzelfstandigde agentschappen worden opgericht. Maar we hechten ook belang aan de democratische controle vanuit de gemeenteraad.

Mijnheer de minister, u hebt ons op een aantal punten gerustgesteld, maar ik begrijp niet waarom de vzw als rechtvorm behouden blijft voor de gemeentelijke verzelfstandigde agentschappen. In het voorontwerp van de vorige minister van Binnenlandse Aangelegenheden stond dat niet. Men is al jaren bezig met het in vraag stellen van de vzw als rechtsvorm in dat kader. We stellen ons nog altijd de vraag waarom de vzw-rechtsvorm opnieuw in het decreet is geslopen.

In het spanningsveld tussen kort op de bal spelen door middel van gemeentelijke verzelfstandigde agentschappen en de zorg voor de democratische controle door de gemeenteraad, begrijpen we niet waarom de externe audit voor gemeentelijke extern verzelfstandigde agentschappen niet verplicht wordt. Mijnheer de minister, u zegt dat dat via de beheersovereenkomst kan worden geregeld, maar dat is geen afdoend antwoord.

U weet hoe dergelijke zaken worden opgericht: het is een afspraak tussen de meerderheid en de minderheid. De meerderheid in de gemeenteraad komt ook tot uiting in de meerderheid in de beheersorganen van de gemeentelijke extern verzelfstandigde agentschappen. We begrijpen niet waarom die agentschappen zelf moeten toestemmen met het eventueel organiseren van een externe audit.

Mijnheer de minister, ik kom nog even terug op een aantal gemiste kansen. In eerste instantie is dat de rechtstreekse verkiezing van de burgemeester, want die is gesneuveld. Tijdens de vorige legislatuur was dat het parapedaardje en de grote vernieuwing van het voorontwerp van decreet, waar toenmalig minister Van Grembergen graag mee uitpakte.

Deze regering heeft de knoop doorgehakt: er komt geen rechtstreekse verkiezing van de burgemeester.

Ik vraag me af waarom. Is het omdat CD&V – die nooit, ook niet vanuit de oppositie, voorstander was van de rechtstreekse verkiezing – nu in de meerderheid zit? CD&V wil waarschijnlijk zijn machtsbasis behouden. Sp.a nam tijdens de vorige legislatuur een wat dubbelzinnige houding aan. Het was onduidelijk of de partij wel of niet voorstander was van de rechtstreekse verkiezing. De burgemeester van Antwerpen was een groot voorstander. Hij had geen schrik van de rechtstreekse verkiezing van de burgemeester, en vond het een goede zaak. We hebben de amendementen die hierop betrekking hebben, opnieuw ingediend.

Mijnheer de minister, u pleit voor de versterking van de gemeenteraad, maar ook daar is er een verschil tussen woord en daad. Een voorzitter van de gemeenteraad wordt mogelijk, maar er is geen logistieke ondersteuning voor. De gemeente moet er zelf voor zorgen. Dat kost natuurlijk geld, dus het aanduiden van een voorzitter die geen burgemeester of schepen is, zal vooral in centrumsteden mogelijk zijn, waar wel de financiële draagkracht aanwezig is voor de logistieke ondersteuning. Volgens ons had dat moeten gebeuren.

We hebben ook voorgesteld dat de voorzitter van de gemeenteraad iemand van de oppositie zou zijn. Dat is nog een gemiste kans in de scheiding tussen de regelgevende en de uitvoerende macht. Er moet niet alle heil van worden verwacht maar het kan het gezonde spanningsveld tussen de gemeenteraad enerzijds en het college van burgemeester en schepenen anderzijds wel vergroten. Dat zou de bedoeling toch moeten zijn. In de commissie werd afgevraagd of dat zaligmakend is en er werd vergeleken met het parlement. Het zou wel eens kunnen dat schepenen, zoals nu ministers, die afstand doen van hun wetgevend mandaat, dan ook de regelgevende assemblee links laten liggen, werd geopperd. Misschien is dat mogelijk maar ik vind dat we op gemeentelijk vlak deze vernieuwing hadden kunnen doorvoeren. Trouwens, ik heb de indruk dat gemeenteraadsleden iets onafhankelijker staan ten opzichte van schepenen dan parlementsleden tegenover de ministers die ze in het parlement hebben opgevolgd.

Er kan ook een andere vergelijking worden gemaakt. Het Vlaams Parlement heeft vier jaar lang gefunctioneerd met één zetel op overschot. Dat werkte. Ik daag daarentegen iedereen die in een gemeenteraad zetelt uit om een meerderheid van één zetel op overschot te vormen. Dat durft men niet. Er zijn wel

Van Hauthem

dergelijke meerderheden maar die zijn meestal zeer wankel. (*Opmerkingen*)

Er zijn heel veel gemeenten waar men het niet aandurft om met een zetel op overschot een coalitie te vormen.

De voorzitter: De heer Peumans heeft het woord.

De heer Jan Peumans: Mijnheer Van Hauthem, u gooit allerlei stellingen het half rond in die niet onderbouwd zijn. U zegt bijvoorbeeld dat de voorzitter van de gemeenteraad logistiek moet ondersteund worden, maar die kan voor 100 procent terugvallen op de gemeentesecretaris en op alle gemeentelijke ambtenaren. Ik zie daar geen probleem. U pleit eigenlijk voor het duale systeem zoals dat in Nederland bestaat, maar dat iedereen eigenlijk weg wil.

De heer Joris Van Hauthem: Mijnheer Peumans, in Nederland is er een andere constructie, en dat is niet de constructie die wij willen.

De heer Jan Peumans: Dan krijg je het duale systeem waarbij de voorzitter een griffier heeft. U zegt voortdurend dat meerderheden met één zetel op overschot slechte besturen zijn. Dan moet u daar eens voorbeelden van geven.

De heer Joris Van Hauthem: Ik zeg niet dat dat slechte besturen zijn, maar veel mensen zeggen me dat men soms schrik heeft een dergelijke coalitie te vormen. Ik zeg niet dat dat niet bestaat en waar het bestaat, dat het niet werkt. Ik wil ook niet veralgemenen. In de gemeenten staat men iets onafhankelijker.

De heer Jan Peumans: De stad Gent is een mooi voorbeeld van waar het goed functioneert.

De heer Joris Van Hauthem: Dat klopt.

Het is jammer dat het idee van de constructieve motie van wantrouwen ook uit het voorontwerp van decreet is verdwenen. Nieuw is dat er een maximum aantal schepenen is bepaald maar dat het ook met minder kan. We zijn blij dat u met onze opmerking rekening hebt gehouden want anders had men theoretisch met nul schepenen kunnen werken. Ik vind dit eigenlijk een gadget. Ik begrijp niet goed waarom

men niet een vast aantal schepenen kan houden, dan weet men waaraan en waaraf.

We zijn in dat kader wel bijzonder blij dat u rekening hebt gehouden met onze opmerking dat in de faciliteitengemeenten die regel eventueel zou kunnen leiden tot het verminderen van het aantal schepenen en dus tot het eventueel wegvallen van een Vlaamse schepen. U hebt daar een oplossing aan gegeven door ervoor te zorgen dat in de faciliteitengemeenten het aantal schepenen altijd hetzelfde blijft. De Vlaamse Regering legt dat aantal vast. Mijnheer de minister, ik dank u dat u op onze suggestie bent ingegaan.

De regeling waarbij zowel de voorzitter van de raad als de schepenen bij hun installatie meteen kunnen zeggen of ze eventueel vervroegd ontslag zullen nemen en meteen laten weten wie de opvolger is, is geen goed systeem. U wilt daarmee bepaalde politieke praktijken uitbannen, maar u zult dat nooit kunnen doen. Door die regeling op te nemen in het decreet, legitimeert u bovendien deels die praktijken. Dat vinden we jammer.

Positief is wel dat er wordt gestreefd naar een zekere mate van integratie tussen de werking van de gemeente en van het OCMW. Toch begrijpen we niet goed dat, hoewel de voorzitter van de OCMW-raad schepenen kan worden, niet decretaal is vastgelegd dat hij schepenen van Sociale Zaken of Sociale Aangelegenheden moet worden. Theoretisch kan het dat hij schepenen zonder bevoegdheden of schepenen van Sport wordt. Als het de bedoeling is de gemeente en het OCMW dichter bij elkaar te brengen, dan lijkt het me logisch dat, wanneer men daarvoor kiest en er vanaf 2012 toe wordt verplicht, de bevoegdheid met betrekking tot Sociale Zaken naar de OCMW-voorzitter gaat. Ook had men verder kunnen gaan met het integreren van gemeente en OCMW. We hebben dat ook bepleit in de commissie. We vinden het achterhaald een aparte OCMW-structuur te behouden naast de gemeentelijke structuur. Wij pleiten voor een volledige integratie van de beide in het gemeentelijke beleid.

Mijnheer de minister, zoals ik al zei in de commissie, vind ik dat hier ook een kans is gemist wat de planlasten betreft. U had hier een soort kader kunnen creëren om die planlasten min of meer in goede banen te leiden of ten minste te regelen. U weet immers beter dan ik dat die druk op de gemeenten niet afkomstig is van uw administratie. Het gaat over

Van Hauthem

sectorale planlasten, met al die verschillende regels en manieren van werken, toewijzen en verantwoorden, die het de gemeenten soms zo moeilijk maken. U hebt weliswaar een initiatief aangekondigd terzake, maar ik vind dat er een kans is gemist om hier al wat aan te doen, met dit decreet.

Dit is een kaderdecreet, wat ook logisch is. Er wordt echter nogal wat gedelegeerd aan de Vlaamse Regering. Ik zeg niet dat alles gedetailleerd in een decreet moet staan. Anders is het onwerkbaar. Ik vind echter dat de balans te veel naar de andere kant is overgehield. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte leden, voor eerst wil ik namens CD&V de verslaggever feliciteren met zijn uitvoerige en zeer accurate verslag, dat onze discussies in de commissie perfect weergeeft.

Met het ontwerp van gemeentedecreet dat thans ter bespreking voorligt, realiseren we een heel belangrijke doelstelling uit het regeerakkoord. Immers, een jaar geleden werd, bij het tot stand komen van deze regering, de ambitie vooropgesteld voor juli 2005 een nieuw gemeentedecreet goed te laten keuren. Dat decreet ligt nu ter tafel. Na het zomerreces zal het provinciedecreet volgen, net als de bijhorende kiesdecreten. Daarmee zullen gemeenten en provincies ongeveer een jaar voor de verkiezingen duidelijkheid hebben over het bestuurlijke landschap waarin ze moeten functioneren.

CD&V nam actief deel aan de onderhandelingen, met het volgende uitgangspunt. We willen alleen maar veranderingen als die veranderingen daadwerkelijk verbeteringen zijn. We zijn daar duidelijk in geslaagd. De mensen hebben het meeste vertrouwen in hun lokaal bestuur. De lokale besturen functioneren dus goed.

Voor CD&V staat de modernisering van de steden en gemeenten centraal: geen frivoliteiten zoals de rechtstreekse verkiezing van de burgemeester, die maar zouden leiden tot de onbestuurbaarheid van de gemeenten, en geen constructieve motie van wantrouwen. Dat laatste zou trouwens alleen maar gebruikt worden om coalitiewissels op nationaal niveau door te trekken naar de gemeenten, wat even-

eens onbestuurbaarheid en onzekerheid voor de lokale besturen zou betekenen.

De voorzitter: De heer Tavernier heeft het woord.

De heer Jef Tavernier: Mijnheer Verfaillie, wat doet u dan met de feitelijke toestand in sommige gemeenten? Soms wordt na verloop van tijd vastgesteld dat een schepen niet goed functioneert of verkeerde beslissingen neemt. Een meerderheid in de gemeenteraad, ook in de eigen meerderheid, kan dan van oordeel zijn dat dat niet langer kan. Ook kan het voorkomen dat in een gemeente mensen van mening of van partij veranderen. Dat is de laatste tijd een mode geweest. Daardoor ontstaat een andere feitelijke meerderheid dan de samenstelling van het schepencollege. Dat leidt tot problemen bij het goedkeuren van budgetten. Het kan zelfs zo ver gaan dat de efficiënte werking van de gemeente en het echte beleid geblokkeerd worden. Hoe lost u dat op in een systeem zonder tussentijdse verkiezingen?

De heer Jan Verfaillie: Mijnheer Tavernier, ik dank u voor uw opmerking, maar dat is ook gebeurd in het parlement en de ministers zijn toch blijven zitten. Er is geen constructieve motie van wantrouwen tegen de ministers ingediend. Het is aan de kiezer om daar een oordeel over te vellen. Als de kiezer niet tevreden is, dan zal hij de rekening presenteren bij de volgende gemeenteraadsverkiezingen.

De heer Jef Tavernier: Voor het Vlaams Parlement en de Vlaamse Regering bestaat die mogelijkheid wel degelijk, en daar is het maar voor 5 jaar.

De heer Jan Verfaillie: Maar het is niet gebeurd.

De heer Jef Tavernier: Het is dan ook geen frivoliteit die zomaar om de haverklap wordt toegepast. Het is een essentieel politiek instrument in functie van de beleidsvoering.

De heer Jan Verfaillie: Mijnheer Tavernier, de toepassing van de constructieve motie van wantrouwen is in de geest niet slecht, maar in de praktijk zal het ongetwijfeld anders uitdraaien. Op gemeentelijk vlak is het heel gemakkelijk een conflict uit te lokken in de meerderheid. Als u ooit op gemeentelijk niveau in een meerderheid zou zitten, dan zou u dat weten. Bij ons is er een coalitie van CD&V en VLD. Het is goed mogelijk een conflict uit te lokken, een constructieve motie van wantrouwen goed te keuren, en de partner naar huis te sturen.

Verfaillie

Het probleem waar CD&V op wil wijzen, is dat zulks meestal zou gebeuren ingevolge nationale of Vlaamse coalitiewissels. Een gemeentebestuur is voor 6 jaar verkozen. Het mag voor die 6 jaar de verantwoordelijkheid opnemen. Na afloop is het aan de kiezer om over het beleid te oordelen.

Mijnheer de minister, het gemeentedecreet is van toepassing op de 308 gemeenten van Vlaanderen, van Aalter tot Zwijndrecht, van Herstappe tot Antwerpen. Er is dus een grote diversiteit van gemeenten. Tot nu toe is de regelgeving echter dezelfde voor alle gemeenten.

Dit ontwerp van decreet is gebaseerd op voor CD&V uiterst belangrijke uitgangspunten: respect voor de gemeentelijke autonomie, maatwerk, onderlinge afstemming van de structuren en de werking van de gemeente en het OCMW, alleen wijzigingen aanbrengen die kunnen leiden tot een verbetering van de organisatie en de werking van de gemeente, en waar mogelijk een aanvang nemen met de vermindering van de planlasten.

Het feit dat ik de gemeentelijke autonomie en het principe van maatwerk als eerste vermeld, is zeker geen toeval. CD&V heeft de gemeentelijke autonomie steeds opnieuw verdedigd. Gemeenten moeten immers de ruimte hebben om hun beleid naar eigen inzicht te ontwikkelen en eigen accenten te leggen. De lokale mandatarissen leggen voor de keuzes die ze maken ook verantwoording af aan de bevolking. De gemeenten zijn voor CD&V dan ook nooit ondergeschikte besturen geweest, en ze mogen dat ook nooit worden. Dat dit ontwerp van gemeentedecreet de gemeentelijke autonomie als belangrijk uitgangspunt neemt, is voor CD&V dan ook uiterst belangrijk.

Daarnaast is er het maatwerk. Zoals ik tijdens de commissiebesprekingen steeds beklemtoonde, mag het belang van dit laatste niet worden onderschat. Geen enkele gemeente is immers gelijk. Een kleine gemeente moet andere klemtonen kunnen leggen dan een stad van 500.000 inwoners. Een decreet dat de basis moet vormen voor de werking van beide soorten van besturen, moet de nodige ruimte laten aan die besturen om volop de eigen specifieke kenmerken in rekening te kunnen brengen. Aldus zullen het de gemeenten zelf zijn die kunnen beslissen over het voorzitterschap van de gemeenteraad, over de

toevoeging van de OCMW-voorzitter aan het schepencollege en over het aantal schepenen.

De voorbije dagen las ik hier en daar wat meewarig commentaar over deze keuzemogelijkheden. Blijkbaar worden ze door sommigen geïnterpreteerd als een illustratie van het feit dat de regering zelf geen keuze kon of durfde maken. Ik wil dit meteen ontkrachten. Het zou voor de regering het meest eenvoudig geweest zijn om alles in vaste regels te gieten, zoals het geval was in de Nieuwe Gemeentewet. Dat dat niet is gebeurd, is een bewijs van het feit dat de steden en gemeenten door deze regering ernstig worden genomen. Het is niet de Vlaamse Regering die dient te bepalen hoeveel schepenen een gemeente moet hebben. De gemeenten zullen dat zelf wel doen. CD&V staat volledig achter de mogelijkheden tot maatwerk. Mijn fractie is ervan overtuigd dat de gemeenten op de meest verstandige manier gebruik zullen maken van die mogelijkheden.

Dit ontwerp van decreet bevat een aantal belangrijke nieuwigheden. Zo worden de bepalingen inzake het administratieve toezicht in dit decreet geïntegreerd. Dat toezicht wordt verder vereenvoudigd tot een klachtentoezicht. Op zich is dit evenwel nog niet voldoende. De reeds bij de bespreking van de beleidsnota geuite optie om de Vlaamse administratie te hervormen tot een meer coachende en ondersteunende administratie, moet een belangrijk sluitstuk vormen van de manier waarop de Vlaamse overheid met het toezicht omgaat. Het opgestoken vingertje zal plaats maken voor de helpende hand. Dat zal een grondige mentaliteitsverandering vragen van iedereen die bij de uitvoering van dit toezicht een rol te spelen heeft. Ik reken erop dat de minister daar een absolute prioriteit van maakt.

Wat de samenstelling van het schepencollege betreft, geeft dit decreet, naast de mogelijkheid tot een vermindering van het aantal schepenen, tevens uitvoering aan de bepalingen van de Grondwet die stellen dat de uitvoerende organen van onder andere gemeenten, provincies en OCMW's samengesteld moeten zijn uit personen van verschillend geslacht. Daarnaast is er de introductie van de gezamenlijke voordracht voor de verkiezing van de schepenen. Dit laatste moet heel wat rompslomp bij de aanduiding van de schepenen vermijden. Een schepencollege functioneert als een team, als een orgaan dat collectief beslissingen neemt. Het is dan ook niet meer dan logisch dat de aanstelling ervan in één enkele beweging kan gebeuren.

Verfaillie

Een andere belangrijke nieuwigheid waarop ik de aandacht wil vestigen, is de toevoeging van de OCMW-voorzitter aan het schepencollege. Ik ondersteun deze mogelijkheid met klem. De uitbouw van een degelijk en efficiënt lokaal sociaal beleid is uiterst belangrijk voor een gemeente. Wij zijn ervan overtuigd dat een doorgedreven samenwerking tussen gemeente en OCMW daartoe een grote impuls zal kunnen geven. Het schepencollege zal meer begrip krijgen voor de specifieke aspecten van het OCMW-beleid. De OCMW-voorzitter zal door de schepenen gezien worden als een collega en niet langer enkel als diegene die altijd om meer financiële middelen komt vragen. Ook omgekeerd moet dit voordelen opleveren. De OCMW-voorzitter zal meer betrokken zijn bij het algemene beleid van de gemeente en meer oog krijgen voor de financiële beperkingen van de gemeente.

Wat de uitvoerende mandaten betreft, zal de voordrachtakte tevens een einddatum van het mandaat voorop kunnen stellen. Men zou kunnen stellen dat dit afbreuk doet aan het uitgangspunt dat een mandaat van burgemeester of schepenen in principe voor zes jaar moet gelden. Principieel zijn wij ook die mening toegedaan. In deze moeten we evenwel ook oog hebben voor de realiteit. Geen enkele decreetgeving zal kunnen verhinderen dat er ten gevolge van politieke afspraken bepaalde mandatarissen, zij het nu de burgemeester of een schepenen, vervangen worden in de loop van de legislatuur. Het verdient dan ook aanbeveling een regeling voor deze praktijk uit te werken, niet om deze goed te praten of te faciliteren, maar wel om alle mogelijke discussies te voorkomen.

Naast het politieke onderdeel bevat dit ontwerp ook heel wat nieuwigheden betreffende de interne organisatie van de gemeenten. Ik zal ze hier niet allemaal opsommen, ik wil wel nog even stilstaan bij de toch wel belangrijke wijzigingen die in de commissie aangebracht werden in de taakstelling van de secretaris en de financieel beheerder. Oorspronkelijk was het de bedoeling dat de gemeentesecretaris zou instaan voor de betalingen. Dit werd door de commissie dermate gewijzigd dat dit terug een taak wordt voor de financieel beheerder. Bij die wijziging werd het principe van de functiescheiding wel behouden door te beklemtonen dat de secretaris de betalingsopdracht dient te geven, maar deze niet zal uitvoeren. Dat is een taak voor de financieel beheerder, die daar in het

kader van het thesauriebeheer de meest geschikte persoon voor is.

Eveneens belangrijk zijn de vernieuwingen in de ambtelijke werking van de gemeenten. CD&V vindt de oprichting van een managementteam in elke gemeente zeer lovenswaardig. Het regelmatig overleg tussen de topambtenaren van een gemeente moet de concrete werking van de gemeente en de kwaliteit van de dienstverlening zeker ten goede komen.

Het gemeentedecreet voorziet in de mogelijkheid tot het instellen van een mandaatsysteem. Het evolueren naar een dergelijk systeem past in een nieuwe manier van invulling van de functie van leidinggevend personeel. CD&V wil er evenwel nogmaals op wijzen dat dergelijk systeem in geen geval mag leiden tot een afrekening na elke verkiezing, als een nieuwe meerderheid het bestuur overneemt. CD&V is tevreden dat dergelijk mandaatsstelsel slechts zal gelden bij de eerste nieuwe benoeming of aanstelling. Dat laatste moet voldoende zekerheid bieden aan die personeelsleden die momenteel de topfuncties in de gemeentelijke administratie uitoefenen.

Collega's, een gemeente heeft er alle baat bij dat de verkozen gemeenteraadsleden hun mandaat op de meest efficiënte manier kunnen uitoefenen. Dat de invoering van het principe van de externe audit daaraan een belangrijke bijdrage zal leveren, staat buiten kijf. Die externe audit zal immers rechtstreeks rapporteren aan de gemeenteraad over de wettelijkheid en de regelmatigheid van de genomen beslissingen. Dit biedt de gemeenteraad een belangrijke bijkomende troef in het behartigen van zijn controlefunctie op het gemeentelijk beleid. Belangrijk is dat – alvast in de memorie van toelichting – gesteld wordt dat de externe audit de parallele controles van de verschillende deelsectoren van de Vlaamse overheid op de gemeenten moet afbouwen. Dat is een veelbelovend vooruitzicht. CD&V zal erover waken dat de externe audit hierin zal resulteren.

Terecht wordt ook de nodige aandacht besteed aan de participatie van de burger. Ik wil daarbij vooral de aandacht vestigen op de mogelijkheid, ingevoerd tijdens de commissiebesprekingen, dat elke gemeente een ombudsdienst kan inrichten. Er worden daartoe verschillende mogelijkheden in het vooruitzicht gesteld. Ze kan dat doen in eigen beheer, in het kader van een interlokale vereniging of via een overeenkomst met de Vlaamse Ombudsdienst. Let wel, het gaat hier om mogelijkheden die aan de gemeen-

Verfaillie

ten aangeboden worden. Van verplichtingen is geen sprake. Ook hier is maatwerk de boodschap.

Dit gemeentedecreet geeft reeds invulling aan de bijkomende regeerverklaring van 18 mei. De regering verklaarde dat het gebruik van het Nederlands in de instellingen van de lokale besturen essentieel is en dat er een decretaal initiatief zou worden genomen om de kennis van het Nederlands te verzekeren bij het uitoefenen van een uitvoerend mandaat in de gemeente. Tijdens de commissiebesprekingen werd het gemeentedecreet in die zin geamendeerd. Over de eventuele vermindering van het aantal schepenen en de toevoeging van de OCMW-voorzitter aan het schepencollege in de randgemeenten en Voeren werd duidelijkheid geschapen. Die bepalingen gelden niet voor deze gemeenten. Mijnheer de minister, het is belangrijk dat u hier tijdens de commissiebespreking absolute duidelijkheid over hebt geschapen. In het kader van deze bespreking wil ik nogmaals beklemtonen dat het absoluut noodzakelijk is om te komen tot een planlastvermindering voor de lokale besturen. Naar aanleiding van een voorstel van resolutie van een aantal collega's zijn over die problematiek reeds een aantal hoorzittingen gehouden. Deze aangelegenheid moet na het zomerreces opnieuw besproken worden zodat we kunnen evolueren tot sterk afgeslankte planningsverplichtingen. Het resultaat moet zijn dat enkel die planningsverplichtingen overblijven die effectief bijdragen tot de uittekening van een efficiënter en meer toekomstgericht beleid, gekoppeld aan een correcte en efficiënte aanwending van de middelen.

Dit decreet is opgebouwd uit een aantal belangrijke inhoudelijke principes zoals meer autonomie, deregulering en afstemming van de regels voor gemeenten en OCMW's, en ruimte voor lokaal maatwerk. CD&V kan zich ten volle achter deze principes scharen. Ze vormen de essentiële basisvoorwaarden voor de verdere ontwikkeling van de werking van de gemeenten. CD&V is van oordeel dat dit ontwerp een evenwichtig werkstuk is dat de gemeenten de mogelijkheid zal geven om hun werking de komende jaren sterk te verbeteren en te moderniseren. Dit decreet moet de lokale besturen de nodige stabiliteit geven om hun werking verder uit te bouwen.

Dit decreet vereist nog heel wat uitvoeringsbesluiten. Mijnheer de minister, ik verwacht dat u bij de opstelling van deze besluiten rekening zult houden met de principes van vereenvoudiging, minder betutteling

en maatwerk zoals die in het gemeentedecreet zelf terug te vinden zijn. Ik en de hele CD&V-fractie zullen al daar alvast nauwgezet op toezien. (*Applaus bij CD&V*)

De voorzitter: De heer De Meulemeester heeft het woord.

De heer Marnic De Meulemeester (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, in eerste instantie wil ik de heer Brouns feliciteren met zijn nauwgezet verslag over de commissiewerkzaamheden over dit ontwerp van gemeentedecreet.

De gemeentewet heeft in de voorbije jaren en zelfs decennia niet echt veel grote aanpassingen gekend. Nochtans verschilt de gemeente van vandaag fundamenteel van de gemeente ten tijde van de redactie van de eerste gemeentewet. Uit die wet zijn vandaag nog tal van artikelen van toepassing.

De gemeentewet is op sommige punten voorbijgestreefd. Met het oog op de gemeenteraadsverkiezingen in oktober 2006 vormt de goedkeuring van dit decreet voor deze regering en voor dit parlement dan ook een scharniermoment. Voor het eerst in onze geschiedenis zullen de gewesten hiervoor de verantwoordelijkheid dragen door de Lambermontakkoorden van 2001.

Het voorliggende ontwerp van gemeentedecreet is enigszins een light versie van de vroegere voorontwerpen die de revue zijn gepasseerd. Het voor onze partij belangrijke principe van de rechtstreekse verkiezing van de burgemeester is er nog niet in opgenomen. Andere belangrijke vernieuwingen, zoals de neutralisering van de lijststem en de pariteit tussen mannen en vrouwen op de kieslijsten, zullen worden opgenomen in het nieuwe gemeentekiesdecreet, dat in het najaar zal worden ingediend.

Het was de bedoeling om dit decreet goed te keuren voor het parlementaire reces. Dat is inderdaad wenselijk en getuigt van deugdelijk bestuur. Op die manier krijgen de lokale besturen immers voldoende tijd om zich aan de nieuwe situatie aan te passen. Het nieuwe gemeentedecreet is een evenwichtige mengeling geworden van nieuwe accenten en elementen enerzijds, en het behouden van wat goed is of was anderzijds. Dat was ook een van de opdrachten. Verandering omwille van de verandering is nooit een goede premisse om tot deugdelijke regelgeving te komen.

De Meulemeester

Een van de meest in het oog springende vernieuwingen vormt ongetwijfeld het voorzitterschap van de gemeenteraad. Hierbij wordt de mogelijkheid geboden het voorzitterschap niet langer te laten waarnemen door de burgemeester. Het is ontegensprekelijk zo dat dit een van de mogelijke initiatieven kan zijn om te zorgen voor een dynamiek en een grotere betrokkenheid van de gemeenteraad in het politieke debat.

Bovendien stelt een apart voorzitterschap de burgemeester in staat om voluit zijn gevoerde beleid te verdedigen. Nu zit hij als burgemeester-voorzitter soms in een ambivalente en enigszins politiek geslachtsloze positie, aangezien hij als voorzitter boven de partijen moet staan, maar daarnaast ook het voornaamste gezicht is van de politieke meerderheid.

Verder is er ook de opname van de OCMW-voorzitter in het schepencollege, facultatief in 2006, verplicht vanaf 2012. Het opnemen van de OCMW-voorzitter in het schepencollege zal in de toekomst voor een trendbreuk zorgen in de manier waarop gemeente- en OCMW-besturen met elkaar omgaan. Baronieën worden op deze manier gesloopt en de creatie van eilandjes wordt vermeden. Nauwere samenwerking tussen deze twee besturen kan de transparantie van het lokale sociaal beleid alleen maar ten goede komen.

Een ander punt waardoor meer verantwoordelijkheden worden gegeven aan de gemeenteraadsleden is het verplichte voorzitterschap door raadsleden van de gemeentelijke commissies. Dat moet resulteren in een verdere specialisering van de raadsleden. Het stelt de gemeenteraadsleden bovendien in staat om mee aan politieke agendasetting te doen.

De principes van de burgerdemocratie indachtig hecht onze fractie veel belang aan initiatieven die moeten leiden tot een grotere participatie van de burger bij de lokale besluitvorming en tot een grotere transparantie van het bestuur. Hierbij denk ik aan het openbaar maken van commissievergaderingen en het introduceren van het recht van burgers om verzoekschriften in te dienen. Dat moet zijn nut bewijzen en ongetwijfeld tot een meer burger nabije democratie leiden.

Vervolgens achten we het wenselijk dat gemeenten in de toekomst de instrumenten worden aangereikt

om op het vlak van het personeel een beleid te kunnen voeren met eigen accenten, rekening houdend met de grote schaalverschillen tussen de steden en gemeenten.

Het nieuwe ontwerp van gemeentedecreet bevat tal van bepalingen die lokaal maatwerk mogelijk maken. Aangaande de wijzigingen op personeelsvlak juicht onze fractie in het bijzonder de mogelijkheid tot invoering van een mandaatsysteem toe. Samen met de invoering van het budgethouderschap kan dit leiden tot een verdere responsabilisering van het gemeentepersoneel.

Vervolgens is er nog de hervorming en modernisering van het ambt van gemeenteontvanger. Aan de ongezonde situatie van vroeger, waarbij de ontvanger een grote verantwoordelijkheid droeg in de drie stadia van de financiële cyclus, komt nu een einde. De door velen bepleite functiescheiding wordt eindelijk doorgevoerd.

Om te besluiten wens ik nog eens te benadrukken dat dit ontwerp van decreet voor ons geen eindpunt of afgesloten hoofdstuk is. Lokale besturen ergeren zich immers oeverloos aan de vele plannen die ze moeten opmaken en de vaak versnipperde subsidiëring die hiermee gepaard gaat. Natuurlijk is aan planning doen goed. Plannen doet nadenken, afwegen en maakt visie op een langere termijn mogelijk. Het doet steden en gemeenten afstappen van een politiek à la carte en dagjespolitiek. Plannen laat de burger toe om beter te begrijpen waar zijn of haar bestuurders op termijn naartoe willen. Dit betekent echter niet dat bestuurders zitten te wachten op kastenvol in detail uitgeschreven conceptnota's, jaar- en meerjarenplannen, werkingsverslagen en financiële verslagen over de talrijke beleidsdomeinen waarmee de lokale besturen zich bezighouden.

Zonder het kind met het badwater te willen weggoien, kijkt de VLD reikhalzend uit naar het aangekondigde 'schrappdecreet'. We hopen dan ook dat de diverse ministers elk voor hun domein, enthousiast zullen meestappen in dit vereenvoudigingsverhaal. De Vlaamse gemeenten zullen hen hiervoor eeuwig dankbaar zijn want ze wachten hier al lang op. Mijn fractie beschouwt dit ontwerp als een grote stap vooruit voor de 308 Vlaamse gemeenten en zal het voorliggende decreet dan ook goedkeuren. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: De heer Maes heeft het woord.

De heer Jacky Maes (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, ik wil de verslaggever danken voor het uitvoerige en correcte verslag van de werkzaamheden die ertoe hebben geleid dat we straks het ontwerp van gemeentedecreet kunnen goedkeuren. Ik wil ook mijn waardering geven voor de manier waarop alle fracties hebben deelgenomen aan de debatten. Deze waren opbouwend, kritisch en met eigen accenten, maar met de bedoeling een goed werkstuk af te leveren dat ons moet toelaten het gemeentelijk niveau van besturen te verbeteren.

Ik wil ook de heer Tavernier bedanken voor zijn voorlichting over het functioneren in Aalter. Hij heeft ons dikwijls behoed voor onvoorzichtigheden en ons doen inzien hoe het niet moet, maar zoals zovele zaken moeten we dat ook kunnen relativeren. Gemeenten zijn nu eenmaal verschillend en er moet voor elk wat wils zijn.

Bij de aanvang van de werkzaamheden heeft de sp.a-spirit-fractie zich bij de algemene besprekingen nogal kritisch uitgelaten over het ontwerp. Vooral de vaststelling dat veel kan maar weinig moet, zorgde voor nogal wat vraagtekens. Het zou voor ons leiden tot minder transparantie bij het beleid. Na de besprekingen en het herlezen van het uitvoerige werkstuk hebben we de indruk dat door de opportuniteit te creëren om te mogen verschillen van gemeenten tot gemeente, dit een meerwaarde kan betekenen voor ons gemeentelijk beleid in Vlaanderen. We staan vandaag positiever tegenover dit decreet dan voor de werkzaamheden.

Betekent dit dan dat het sluitend is, dat het in alle facetten onze volledige goedkeuring kan wegdragen? Neen, ook vandaag hebben twijfels bij een aantal punten. In zijn inleidende uiteenzetting heeft de minister het ontwerp van gemeentedecreet gesitueerd en alhoewel we straks nog het provinciedecreet, het gemeentekiesdecreet, het provinciekiesdecreet en het OCMW-decreet moeten bespreken, menen we dat beter was geweest indien al deze decreten op hetzelfde moment werden behandeld. Vandaag zijn er bij deze aangehaalde nog te bespreken decreten te veel vragen, en ik hoop dat we uiteindelijk tot een coherent geheel kunnen komen voor alle niveaus.

De uitgangspositie van de minister is de autonomie van de gemeente te versterken en de betutteling tegen te gaan, maar feitelijk wil hij geen eenheidsworst creëren in Vlaanderen. Autonomie mag echter niet

leiden tot rechtsonzekerheid van het personeel. We beklemtonen daarom nog eens duidelijk dat de uitgangspositie van het personeel, het statutaire moet blijven. Onder bepaalde omstandigheden hebben we geen bezwaren tegen contracten en mandaatfuncties.

De voorzitter: De heer Tavernier heeft het woord.

De heer Jef Tavernier: Ik ga akkoord met uw stelling. De minister verdedigt echter een iets ander standpunt. We evolueren naar een toestand waarin de meerderheid van de jobs zal worden uitgevoerd door contractuelen. Ik had de indruk dat de minister dat eigenlijk toejuicht. Dat staat toch enigszins haaks op uw betrachting. Verder hoor ik nogal wat vragen over de betaalbaarheid van de pensioenen. Dat wordt nogal gemakkelijk over het hoofd gezien.

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Vandaag gebeurt alles nog steeds zoals van oudsher: een statutaire aanwerving is de regel, een contractuele de uitzondering. Zoals de heer Verfaillie het al zei: het is wel zo dat in de praktijk 52 percent van het personeel als contractueel is tewerkgesteld. Dat is een objectieve vaststelling. Lokale beleidsverantwoordelijken, van welke politieke gezindte ook, willen dat de mogelijkheden om contractuelen aan te werven, worden vergroot. Dat biedt de mogelijkheid om heel goed presterende mensen of mensen die erg gespecialiseerde functies uitoefenen beter te verlonen om zo beter op te tornen tegen de privé-sector. Ik denk dan aan mensen die HRM- of ICT-jobs uitoefenen; aan mensen die marktgevoelige activiteiten uitoefenen, zoals de exploitatie van een zwembad of een crèche en aan mensen die worden betoelaagd door andere overheden. Dat staat dan naast de mogelijkheden die vandaag al wettelijk mogelijk zijn, ten behoeve van projecten of een tijdelijke vervanging. Die 52 percent is echter geen streefcijfer, maar wel wat vandaag in onze 308 steden en gemeenten een realiteit is.

De voorzitter: De heer Maes heeft het woord.

De heer Jacky Maes: Ik wil daaraan toevoegen dat er soms bijzondere omstandigheden zijn. In de kustgemeenten werkt men in de zomerperiode met veel contractuele personeelsleden. Statutair aangeworven personeel is echter de basis en de regel, en dat moet zo blijven. Wij geloven dat niet enkel wij maar ook de vakbonden die mening zijn toegedaan.

Maes

Een van de pluspunten is de innovatie dat de gemeenteraad een eigen voorzitter kan kiezen, en dat dit niet langer automatisch de burgemeester is. Wij zijn gematigd positief over deze innovatie. Na enkele jaren zullen we dat kunnen evalueren. Wat wij wel toejuichen, is het voorstel om te werken met een voordrachtsakte voor de burgemeester en de schepenen en de toepassing van artikel 11bis voor de gendervertegenwoordiging in het schepencollege.

Hoewel de minister goed heeft geprobeerd om de twijfels weg te nemen in verband met de verhouding gemeente-OCMW, blijven wij toch behoedzaam en willen we waken over het OCMW als zelfstandige entiteit. Misschien zal de ervaring ons ongelijk geven, maar wij vrezen dat de opname van de OCMW-voorzitter in het schepencollege ertoe zal leiden dat het sociaal beleid door de hardere sectoren zal worden weggedrukt. Het OCMW-beleid in het bijzonder en het sociaal beleid in het algemeen mogen niet het slachtoffer worden. Wij zullen er zeer alert op toezien dat dit niet gebeurt. De meer democratische spelregels die worden ingevoerd, zoals de klachtenbehandeling, de inspraakprocedures, de verzoekschriften en de volksraadplegingen zijn pluspunten. Die spelregels kunnen vandaag ook al worden georganiseerd in die gemeenten die er voor open staan en er mentaal klaar voor zijn.

Maatwerk is het credo van de minister. Als daar correct mee wordt omgesprongen, kan dit een meerwaarde betekenen voor het gemeentebestuur waarvan wij allen overtuigd zijn dat dit het niveau is dat het beste past bij de bevolking.

Tijdens de bespreking van het ontwerp van decreet zijn veel amendementen goedgekeurd. Het gaat hier ook om amendementen van de oppositie. Ik wil even op een paar van deze amendementen ingaan.

Er is langdurig gesproken over de onverenigbaarheden, meer bepaald over mensen met een samenlevingscontract en over bloedverwanten. Mijns inziens hebben we er goed aan gedaan deze onverenigbaarheden te behouden. Op die manier kunnen we dynastievorming, zoals de heer Tavernier in Aalter vreest, vermijden.

Er is evenwel iets dat me met betrekking tot de onverenigbaarheden stoort. Volgens artikel 11 van het ontwerp van decreet kan een personeelslid van het OCMW perfect als gemeenteraadslid zetelen.

Volgens de huidige OCMW-wetgeving, die we straks nog moeten bespreken, kan dit echter niet. Een gelijktijdige bespreking van beide ontwerpen van decreet zou doorzichtiger zijn geweest. Momenteel kan ik enkel vaststellen dat een personeelslid van het OCMW in de gemeenteraad kan zitting hebben.

Er is langdurig en veelvuldig over alle aspecten van de functies van de gemeentesecretaris, van de financieel beheerder, de vroegere gemeenteontvanger, en van het managementteam gedebatteerd. Er zijn in dit verband trouwens ook heel wat amendementen ingediend.

Indien de geesten in een gemeente niet rijp zijn om met een managementteam te werken, zal een decreet dit niet oplossen. Ik woon in een gemeente waar al jarenlang een managementteam actief is. Mijn gemeente heeft hiervoor geen decreet nodig. Indien we overal een efficiënt managementteam willen zien, moeten we vooral in de vorming van alle personeelsleden investeren.

Er is zeer lang over de verhouding tussen de secretaris en de gemeenteontvanger gediscussieerd. Tijdens de hoorzittingen die we in verband met dit onderwerp hebben georganiseerd, hebben we de bezwaren en de wensen van de secretarissen en van de ontvangers te horen gekregen.

Het voorliggende compromis is evenwichtig. Het komt tegemoet aan de bezorgdheid van de minister, het holt de werking van de ontvanger niet uit en het geeft de secretaris de algemene leiding die hem toekomt. De bezorgdheid van de nieuwe financieel beheerders moet door een hele reeks langdurig besproken en uiteindelijk goedgekeurde amendementen worden weggenomen. Hoewel het soms spaak loopt tussen de secretaris en de ontvanger, moet een ontwerp van decreet niet in functie van individuele calamiteiten worden geschreven. Het kan en mag evenwel niet de bedoeling zijn de gemeenteontvanger te laten verdwijnen. Daarvoor zijn zijn aanwezigheid en zijn knowhow te belangrijk.

Een modern beleid is een beleid dat zich aan de nieuwe samenwerkingsvormen aanpast. De verzelfstandiging door middel van IVA's, AGB's en EVA's moet ons stimuleren om nieuwe initiatieven te nemen. Gemeenten hoeven geen angst te hebben. Het voorliggende ontwerp van decreet bevat alle ingrediënten om tot een efficiënte en moderne verzelfstandiging

Maes

te komen en voorziet in de nodige bewaking van de gemeenschapsmiddelen. Dit punt volstaat op zich al om me tevreden te stellen over de inhoud van het voorliggende ontwerp van decreet. Het goede bestuurlijke toezicht en de externe audit vormen een pluspunt dat ons over de streep moet trekken.

Tot slot zou ik de minister een expliciete vraag willen stellen. Het ontwerp van gemeentedecreet zal straks worden goedgekeurd. We willen echter ook bij de opstelling van de uitvoeringsbesluiten worden betrokken. Ik zou de minister willen vragen ons vandaag te garanderen dat we bij het opmaken van de uitvoeringsbesluiten zullen worden betrokken. In dat geval zullen we het ontwerp van decreet met een goed gevoel goedkeuren. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: De heer Tavernier heeft het woord.

De heer Jef Tavernier *(Op de tribune)*: Mijnheer de voorzitter, collega's, ik wil u even onderhouden over het ontwerp van gemeentedecreet. Ik denk dat we in de commissie een zeer goede bespreking hebben gehad. Naar aanleiding van het ontwerp zijn aantal knel- en pijnpunten duidelijk geworden.

Ik betreur dat ik geen reflectienota heb ingediend. Ik heb wel een zevental bemerkings ingediend om de concordantie van de ontwerpstekst beter te maken. De bedoeling daarvan was dat wat in bepaalde artikels geschreven staat, onder dezelfde vorm in andere artikels zou worden opgenomen. Ik stel vast dat geen rekening is gehouden met mijn bemerkings. Ik trek daar mijn conclusies uit. De volgende keer dat ik in verband met zo'n decreet een aantal gelijkaardige bemerkings heb, zal ik gewoon een reflectienota indienen.

Blijkbaar zijn er deadlines voor dit ontwerp van decreet. Het moest en zou voor het reces worden voorgelegd aan het parlement. Dat heeft op bepaalde ogenblikken geleid tot haastwerk. Ik geef wel toe dat de discussie in de commissie heel grondig is gevoerd.

In de bespreking hebben we hoe dan ook een globaal overzicht gemist van de decreten die met het ontwerp van gemeentedecreet samenhangen. Dat we aandacht besteden aan de manier waarop een gemeente wordt georganiseerd, is belangrijk. Het is echter even belangrijk om te weten hoe de mensen

in een gemeenteraad worden aangeduid. Dat is stof voor het ontwerp van gemeentekiesdecreet. Dat ontwerp was ook aangekondigd.

Het is belangrijk dat de gemeenten minstens 1 jaar voor de verkiezingen weten waar ze staan. Op 1 januari 2007 worden de nieuwe gemeenteraden geïnstalleerd. De gemeenteraadsverkiezingen vinden echter plaats op 8 oktober 2006. We zullen op 8 oktober 2005 geen gemeentekiesdecreet hebben, tenzij we bij het begin van het volgende parlementair jaar een spoedprocedure toepassen. In de geesten van sommigen is dat misschien al duidelijk.

Ik stel ook vast dat een aantal zaken gevoelig liggen en onduidelijk zijn. We moeten dus voor meer duidelijkheid zorgen.

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Mijnheer Tavernier, we moeten intellectueel eerlijk blijven ten opzichte van elkaar. U weet ook wat een parlement is. Indien we met een globaal pakket naar de plenaire vergadering komen, dan wordt het parlement overladen. De uiteindelijke bedoeling is nog altijd dat we goedgekeurde decreten krijgen.

De wil bij de meerderheid is er. We zijn gestart met het ontwerp van gemeentedecreet. Na het reces volgt de rest en tegen het einde van het jaar is alles goedgekeurd. Ik zie het probleem dus niet.

De voorzitter: De heer Peumans heeft het woord.

De heer Jan Peumans: Mijnheer Verfaillie, het parlement heeft een motie aangenomen waarin staat: '...tegen juli 2005 een gemeentekiesdecreet en een provinciekiesdecreet voor te bereiden om zowel aan de burgers als aan de lokale besturen tijdig zekerheid te bieden over het juridisch kader waarbinnen de lokale en provinciale verkiezingen zullen worden gehouden.'

Dat hebben we zelf goedgekeurd. *(Rumoer)*

De heer Jef Tavernier: Een parlement is autonoom en kan een bepaalde motie aannemen, maar we kunnen toch niet zeggen dat het werk gedaan is op het ogenblik dat er zelfs nog geen voorontwerp door de regering is goedgekeurd. Zo ver staan we zelfs nog niet. Dat verontrust me een klein beetje. Ik heb uw stelling van daarnet wel gehoord, u zegt: "hoe minder er verandert, hoe beter". In het kader van een

Tavernier

modern bestuur en ook in het kader van de aankondigingseffecten, hadden we echter moeten zeggen dat dit er eigenlijk had moeten zijn. Ook CD&V had die opmerking moeten maken. Voor een behoorlijk bestuur, een behoorlijke organisatie en een behoorlijke voorbereiding van zowel de gemeenteraadsverkiezingen als van de organisatie van een gemeente, zou dit eigenlijk al beslist moeten zijn. Minstens op het niveau van het voorontwerp zou er iets moeten zijn in verband met de gemeentekieswet, het provinciekiesdecreet en het eigenlijke provinciedecreet.

Wat het decreet zelf betreft, wil ik beginnen met de punten die ik echt positief vind. Ik denk dan aan de openbaarheid van commissie, de klachtenregeling, de regeling van de verzoekschriften en de ombudsdienst. Dat zijn duidelijk nieuwe zaken die een verbetering inhouden. Wat de bespreking van die klachtenregeling en die ombudsdienst aangaat, wil ik toch mijn verwondering uitdrukken. Als het ging over verzoekschriften en dergelijke, meldde het Vlaams Belang in de commissie duidelijk dat het dat eigenlijk wilde afremmen, in plaats van net aan de burger de mogelijkheid te geven om ook in de gemeenteraad bepaalde punten ter sprake te brengen. Dat heeft me toch wat verbaasd. Het is wat onopgemerkt gebleven, maar ik wil het hier op deze tribune toch wel duidelijk vermelden: vanuit die fractie kregen we eerder remmende dan stimulerende voorstellen voor de inspraak van de burger te horen. Lees er het verslag van de heer Brouns – dat trouwens zeer goed was – maar eens op na.

Een andere zaak die ik goed vind aan het Gemeentedecreet, is de eerste stap naar de integratie van OCMW en gemeente. Ik denk dat de doelstelling niet moet zijn om die instituten te integreren, maar om het beleid van die instituten te integreren. Ik denk dat wat hier voorligt, daarvoor een eerste stap vormt. Voor mijn fractie mogen we daar verder in gaan en moeten we daar ook verder in gaan. In een aantal gevallen – en ik heb het nu niet over mijn eigen gemeente – stellen we echter vast dat daar soms een ongezonde concurrentie speelt. Ik denk dat een efficiënte sociale dienstverlening kan worden bereikt door de verdergaande integratie van OCMW en gemeente, op het vlak van het beleid. Over hoe dat alles verder vorm moet krijgen, wil ik het hier vandaag niet hebben.

De voorzitter: Mevrouw Berx heeft het woord.

Mevrouw Cathy Berx: Mijnheer Tavernier, ik denk dat het instrument daarvoor in de vorige legislatuur werd gecreëerd: het decreet Lokaal Sociaal Beleid, dat de ambitie heeft een geïntegreerd lokaal sociaal beleid tot stand te brengen. Dit is een belangrijke stap naar de institutionele vertaling daarvan, om dat ook op het veld waar te maken.

De heer Jef Tavernier: Een ander positief punt is de manier waarop de schepenen in de toekomst zullen worden aangeduid. Dit zal mijns inziens inderdaad een aantal moeilijke situaties van vroeger vermijden.

Er zijn nog wel een aantal andere, wat kleinere, positieve punten, maar ondanks deze positieve punten ben ik toch ontgoocheld over het geheel van het decreet. Ik ben ontgoocheld omdat een aantal zaken niet in het decreet staan, omdat er een aantal zaken instaan waar ik tegen ben en ook omdat er onvoldoende concordantie steekt in de teksten.

Eerst en vooral staan een aantal zaken niet in het decreet waarvan de minister heeft gezegd dat ze er in de tweede fase zullen komen. Ik koester echter geen illusies: die komen er niet. Ik hoef daarvoor zelfs niet te kijken naar de heer Verfaillie, hij bevestigt mij gewoon in mijn bijna zekerheid dat die er niet komen. Ofwel werd iets nu opgenomen in dat Gemeentedecreet, ofwel zal het er de eerstkomende jaren niet in komen te staan. Ik denk dan meer bepaald aan de decumulatieregeling of de regeling in verband met verhindering. Dat is echt een gemiste kans. Zowel voor het parlement als voor een gemeente is het belangrijk dat mensen die voltijds worden betaald of een wedde ontvangen – ook al is het voor schepenen en burgemeesters een deeltijdse wedde – zich ten volle wijden aan hun ambt, en er geen cumulatie is.

Ik stel jammer genoeg vast dat de voorbije jaren het aantal cumulars is vergroot. De enige manier om daar paal en perk aan te stellen, is een wettelijke regeling die voor iedereen geldt. Zomaar de mogelijkheid inbouwen, heeft niets te maken met maatwerk. Men geraakt er niet uit, dus worden zaken ingeschreven om een aantal mensen plezier te doen, zodat iedereen zijn stelling kan verkondigen.

Een andere gemiste kans is het niet inschrijven van de constructieve motie van wantrouwen. Mijnheer Verfaillie, dat is geen frivoliteit. Het is een fundamenteel democratisch instrument dat we moeten gebruiken als we een wetgevend orgaan verkiezen voor een langere periode. Ik vind een periode van

Tavernier

6 jaar vrij lang. Ze is zelfs langer dan de legislatuur van het Vlaams Parlement. In de regeling voor het Vlaams Parlement en de Vlaamse Regering werd de constructieve motie van wantrouwen ingeschreven. Dezelfde argumenten maken het nog meer valabel om dat ook op gemeentelijk niveau te doen. Tijdens de vorige legislatuur was er bijna een akkoord over. Ik vind het droevig dat dat niet wordt opgenomen.

Ik ben ook ontgoocheld omdat in de teksten onvoldoende concordantie aanwezig is. Er is niet gezocht naar een betere schikking van de teksten. In verschillende artikels wordt verwezen naar het huishoudelijk reglement. In andere artikels wordt niet gezegd hoe de gemeenteraad bepaalde zaken moet regelen. Artikel 40 handelt over het huishoudelijk reglement. In dat artikel worden een aantal zaken opgesomd die in het reglement aan bod moeten komen, maar elementen waarover andere artikels zeggen dat ze geregeld moeten worden in het huishoudelijk reglement, worden niet opgenomen in artikel 40. Het is dus een poespas. Waarom kan niet in alle artikels de verwijzing naar het huishoudelijk reglement worden geschrapt en één artikel worden geschreven met wat in het reglement moet staan? Dat had de duidelijkheid van de tekst verbeterd.

Na discussie hebben we met een amendement artikel 96, dat handelt over het managementteam, gewijzigd. De leden van het managementteam worden aangesteld door de gemeenteraad. Bij de bevoegdheden van de gemeenteraad die niet kunnen worden doorgegeven aan het college van burgemeester en schepenen wordt niet vermeld dat het gaat over het managementteam. Er staat nog altijd de oude tekst, die het heeft over secretaris, adjunct-secretaris en financieel beheerder. Ook op een andere plaats wordt niet gesproken over het managementteam, maar is de oude tekst behouden. Dat zorgt voor onduidelijkheid.

Over het bezorgen van de documenten aan de leden van de gemeenteraad staat in een bepaald artikel dat dit 8 dagen voor de vergadering van de gemeenteraad moet gebeuren. In artikel 146 en in 3 andere artikels wordt gezegd dat, als het gaat over rekeningen, meerjarenplannen en budgetwijzigingen, de documenten 14 dagen voor de vergadering van de gemeenteraad moeten worden bezorgd. Waarom staat dat niet allemaal in hetzelfde artikel, zodat het duidelijk is? Ik ben ontgoocheld dat men de tijd niet heeft willen nemen om een basisdecreet, dat tiental-

len jaren zou moeten meegaan, duidelijk te structureren.

Ik ben ook ontgoocheld omdat voor de volksraadpleging de bestaande regeling van de nieuwe gemeentewet werd overgenomen en geen enkele versoepeling is toegelaten bijvoorbeeld voor wat betreft het indienen van handtekeningen of het vragen van een voorafgaand advies. Het instrument volksraadpleging had actiever en dynamischer kunnen worden gemaakt. De regering heeft de gelegenheid die ze hiervoor had, niet gebruikt. Mijn indruk bij de bespreking van de artikelen over dit onderwerp was dat ze redeneerde: het bestaat nu eenmaal, we zijn er niet echt voor, maar we kunnen het moeilijk afschaffen, dus nemen we het gewoon over en laten we er nu maar zoveel mogelijk over zwijgen.

Ik ben tegen het feit dat in de voordrachtsakten voor burgemeester en schepenen het principe van het opdelen van mandaten wordt ingeschreven. In de commissie hebben we daar uitvoerig over gedebatteerd. Ik volg hierbij de visie van de VVSG dat er wordt afgestapt van het principe van het volledige mandaat. Je mag dan nog verkondigen dat je voor dat principe bent, maar tegelijkertijd schuif je een regeling in voor een opdeling. Er wordt eigenlijk afgestapt van het zesjarig mandaat, en dat zal meer problemen creëren dan dat er worden opgelost. De praktijk zal uitwijzen dat het geen goed systeem is. Ik ben er zeker tegen gekant dat je tegelijkertijd weigert een constructieve motie van wantrouwen te aanvragen, die gebeurt op basis van beleidsmotieven en een andere politieke meerderheid. Er wordt wel aangevaard dat om persoonlijke redenen of om machtspolitieke spelletjes op voorhand wordt vastgelegd welke wissels er na enkele jaren moeten gebeuren. Het instrument van de constructieve motie van wantrouwen ware veel beter geweest dan wat hier is ingeschreven.

Daarnaast zijn er een aantal beleidstendensen in het gemeentedecreet wat onderbelicht. Een eerste verschuiving is de toenemende macht van het college van burgemeester en schepenen. In vergelijking met de huidige situatie zien we dat er uitdrukkelijk bevoegdheden van de gemeenteraad worden overgeheveld naar het college van burgemeester en schepenen. Het personeelsbeleid is daarbij het meest verregaand. Men vertrekt niet vanuit het algemeen principe dat personeelsbeleid de bevoegdheid is van de gemeenteraad, dat eventueel kan worden gedelegeerd naar het college van burgemeester en schepenen en eventueel verder kan worden gedelegeerd.

Tavernier

Het grootste deel van het personeelsbeleid wordt de bevoegdheid van het college van burgemeester en schepenen. Men gaat nog verder en geeft de bevoegdheid door aan de gemeentesecretaris.

De tweede belangrijke zaak is de enorme versterking van de macht van de gemeentesecretaris, door de rechtstreekse verschuiving van bevoegdheden van de gemeenteraad en het college van burgemeester en schepenen naar de gemeentesecretaris. Ik heb vragen over de controle daarop. Met een evaluatie- en mandaatsysteem van eventueel 10 jaar los je dit niet op. De gemeentesecretarissen die vandaag in dienst zijn, vallen trouwens niet onder het mandaatsysteem, maar krijgen wel de bijkomende bevoegdheden. Op hen is er relatief weinig controle.

Ik heb bovendien de indruk dat sommige leden van de meerderheid een trauma hebben opgelopen wat de gemeenteontvanger betreft. In een aantal gemeenten vindt men dat men wordt geblokkeerd door die gemeenteontvanger, die bepaalde dingen weigert. Hij is een lastige figuur, wiens vleugels wat moeten worden geknipt. Dat is althans het resultaat van de teksten die voorliggen. Ik heb een aantal amendementen ingediend om die vleugels wat te herstellen.

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Mijnheer Tavernier, wat die trauma's betreft, dat valt reuze mee. Ik moet u wat dat betreft op uw honger laten.

We hebben heel uitvoerig gediscussieerd over de positie van de financieel beheerder. Het gaat niet over een trauma of achterdocht met betrekking tot personen, maar gewoon over het principe van de functiescheiding, dat vandaag bij elk modern beheer aan bod komt en waartegen niemand iets kan inbrengen. Hiermee willen we rechter-en-partijsituaties voorkomen. Vandaag doet de financieel beheerder zowel de controle als de registratie en de betaling. Hij staat aan het hoofd van een zeer gesloten systeem. Ik beweer niet dat er daar iets fout gebeurt, maar als er iets misloopt, dan zijn de gevolgen dramatisch.

Voor die mensen maken we het werken ook een stuk gemakkelijker. De financieel beheerder blijft heel belangrijk in de hele structuur. Hij blijft verantwoordelijk voor de controle bij het verlenen van het visum en de registratie. Daarnaast blijft hij een aantal din-

gen doen die eigen zijn aan het financieel beheer, zoals het thesauriebeheer en de boekhouding. Het is echter de gemeentesecretaris die verantwoordelijk wordt voor de betalingen. Omdat dit alles praktisch te organiseren zou zijn, en de gemeenten de best mogelijk betalingswijze zouden hebben, wordt de materiële uitvoering van het betalen voortgedaan door de financieel beheerder. Hij weet immers wanneer een bepaald bedrag op de rekening staat en wanneer op de rekening onvoldoende beschikbaar is. In dat laatste geval kan hij debetrentes vermijden.

Het principe dat aan de grondslag van die vernieuwing ligt, is de functiescheiding, zoals die vandaag bestaat in elke managementstructuur. Het is zeker geen motie van wantrouwen ten aanzien van de gemeenteontvangers, integendeel.

De heer Jef Tavernier: Naast die functiescheiding worden ook een aantal bevoegdheden inzake de controle op de wettelijkheid en de regelmatigheid weggenomen van de gemeenteontvanger, weliswaar niet op het ogenblik van de vastlegging, maar op het ogenblik van de betaling. Dit gebeurt terwijl ook het algemeen toezicht op die elementen verdwijnt. U zult tegenwerpen dat er sprake is van een externe audit, maar ik vind dat die elementen van controle nu zo sterk worden geconcentreerd bij de gemeentesecretaris dat er daar een probleem ontstaat. Daar vervalt men van het ene – eventuele – euvel in het andere. U had daar andere constructies kunnen opzetten.

De heer Jan Peumans: Zoals? Mogen we weten welke?

De heer Jef Tavernier: Ik pleit ervoor dat men de functie van financieel beheerder zo onafhankelijk mogelijk zou maken. Momenteel is die deels niet meer gewaarborgd. Ik heb amendementen terzake.

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Mijnheer Tavernier, het is wellicht niet uw bedoeling, maar door dit zo stellen, hangt u een beeld op van wantrouwen en quasi-weteloosheid. Er is bijna sprake van incivisme. De wettelijkheidscontrole blijft behouden. Die berust nu bij de secretarissen, niet langer bij de ontvanger. Daarnaast moet de financieel beheerder bijvoorbeeld bij grote projecten nog steeds zijn visum geven, waarmee hij aangeeft dat de correcte procedures werden gevolgd bij de gunningen, de aanbestedingen en dergelijke.

Keulen

Ik wil zelfs beweren dat het systeem hierdoor nog beter zal gaan werken. De wettelijkheid wordt hier totaal gegarandeerd. U moet het niet voorstellen alsof er wetteloosheid zal zijn en men alles maar zal laten gebeuren. Dat is zeker niet de bedoeling en dat zal ook niet het resultaat zijn van dit nieuwe decreet.

De voorzitter: De heer Peumans heeft het woord.

De heer Jan Peumans: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, we hebben hierover veel gediscussieerd in de commissie. Er komt een externe en een interne audit; er worden procedures afgesproken; er zijn twee handtekeningen nodig en in artikel 94 staat het nog eens heel duidelijk. Bij de heer Tavernier is er dan ook sprake van een trauma, en daar heb ik wat moeite mee. Men kan natuurlijk altijd nog iets zoeken, maar er zijn voldoende garanties voor de onafhankelijkheid van de financieel beheerder. Ik ben het geheel oneens met de opmerking van de heer Tavernier.

De heer Jef Tavernier: Ik heb een aantal amendementen ingediend om dit nog te verbeteren. Ik blijf erbij dat er hiermee een heel sterke concentratie ontstaat.

Een andere lijn die zich heel duidelijk aftekent in het ontwerp van gemeentedecreet is de reeds genoemde verschuiving naar meer contractueel personeel. Weliswaar blijft het principe wel dat het personeel statutair is, maar de praktijk gaat de andere kant op, ook al werken er veel tijdelijken aan de kust met een contractueel statuut. Er worden opnieuw stappen in die richting gezet.

De minister zei in de commissie dat de vakbonden daarmee akkoord gingen, maar uit het protocol van de onderhandelingen blijkt dat er ten minste bedenkingen bij werden gemaakt door de drie vakbonden en dat één van de vakbonden zich om die reden niet akkoord heeft verklaard. (*Opmerkingen*)

U kunt daar een mening over hebben, maar de dingen moeten wel correct worden weergegeven. Het is duidelijk niet juist dat de vakbonden ermee akkoord gingen.

De heer Jan Peumans: Mijnheer Tavernier, in mijn gemeente hebben we een aantal contractuelen omdat het systeem van gesubsidieerde contractuelen

bestaat, dat voorziet in een premie. Zo wordt het systeem in stand gehouden.

Bovendien is het goed dat we met contractuelen werken met een contract van onbepaalde duur, maar tegelijkertijd zitten heel wat gemeenten met ambtenaren die ze liever kwijt dan rijk zijn. En probeert u maar eens, met de vakbonden, iemand die als statutaire niet goed functioneert, buiten te krijgen. Er zijn natuurlijk veel ambtenaren die goed functioneren.

Het systeem van gesubsidieerde contractuelen impliceert dat dit systeem in stand moet worden gehouden. De vorige Vlaamse Regering heeft een poging ondernomen door een pakket geld te geven waarmee de gemeenten konden doen wat ze wilden, maar heel wat gemeenten kunnen dat financieel niet dragen. Dat is de realiteit.

De heer Jef Tavernier: Ik stel alleen maar vast dat we een stap verder zetten in die richting. (*Opmerkingen*)

Toch wel. Er worden twee categorieën toegevoegd aan de categorieën waarvoor contractuelen kunnen worden aangeworven. Het is niet te ontkennen dat dat een uitbreiding is, zelfs zonder daarover een oordeel te vellen. Het is een tendens in het ontwerp van gemeentedecreet.

Een andere heel belangrijke tendens is het afstoten of toch wat apart zetten van bepaalde activiteiten. Dat gebeurt ofwel met de IVA's, de intern verzelfstandigde agentschappen, maar vooral met de EVA's, de extern verzelfstandigde agentschappen. De vzw's blijven intussen behouden.

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Mijnheer Tavernier, we hebben dit uitvoerig besproken in de commissie. De vzw is de ultieme vorm van het privaatrechtelijk statuut bij externe verzelfstandiging. We moeten daarvoor als regering onze toestemming geven. Het is eigenlijk een soort cascade. Als de andere vormen van verzelfstandiging, zoals de IVA of het autonoom gemeentebedrijf niet opportuun zouden zijn of geen soelaas zouden bieden, dan komen we daar bij terecht.

Ik herhaal dat dat niet zomaar à la carte kan gebeuren, want eerst moet de gemeenteraad zijn fiat geven en daarna moet het fiat van de regering bekomen worden. De gemeenteraad blijft altijd meerderheids-

Keulen

bestuurder. Het beeld van het uit handen geven, van een stuurloos schip waar niemand achteraf controle over heeft, stemt niet overeen met de feiten. Het decreet is voldoende duidelijk, net als de bespreking in de commissie.

De heer Jef Tavernier: Mijnheer de minister, de teksten zijn ook voldoende duidelijk: het gaat wel om iets à la carte! Vroeger legde de regering op voorhand vast voor welke zaken eventueel een AGB kon worden opgericht. Volgens het ontwerp van nieuw gemeentedecreet is dat niet langer nodig. Er wordt geen lijst opgesteld. De gemeenten kunnen dus à la carte een aanvraag doen en de regering zal à la carte beslissen of ze op de aanvraag ingaat! Ook een EVA volgens het privaat recht kan eveneens à la carte beslissen of het een externe audit aanvaardt of niet.

Ik begrijp dat de heer Dedecker door zijn Oostendse ervaring met AGB's stelt dat met dit ontwerp van gemeentedecreet de gemeenteraad maar beter kan worden afgeschaft. Belangrijke activiteiten en beslissingen worden immers overgeheveld van de gemeenteraad naar de AGB's. Ik kan begrip opbrengen voor deze reactie van een lid van de meerderheid.

De heer Jan Verfaillie: Mijnheer Tavernier, de VLD wordt ook vertegenwoordigd in het AGB van Oostende. Het VLD-lid dat deel uitmaakt van het AGB, steunt alle beslissingen ervan, want ze worden unaniem goedgekeurd. Blijkbaar oefent de heer Dedecker achteraf kritiek uit, maar misschien ligt dat vooral aan hem.

Ik heb nog een opmerking ten gronde. We zijn erin geslaagd om na 10 maanden een ontwerp van gemeentedecreet op de agenda van de plenaire vergadering te plaatsen. U bent er 3 tot 4 jaar mee bezig geweest, maar het parlement heeft nooit een ontwerp gezien. Wat we doen, is uiteindelijk dus niet zo slecht.

De heer Jacky Maes: Mijnheer Tavernier, we kunnen natuurlijk de discussie die we heel uitvoerig hebben gevoerd in de commissie, nog eens overdoen. Onze bemerkingen voorafgaandelijk over de woorden 'kan' en 'moet', houden in dat de gemeenten de gelegenheid wordt geboden om te modelleren. Wat u vraagt, is dat alles zou blijven zoals het was, dat er geen wijzigingen kunnen worden doorgevoerd. Precies voor externe bedrijven, voor AGB's ligt vast

over welke middelen de gemeenteraad beschikt om ze goed in het oog te houden.

In mijn gemeente werd een AGB opgericht met 11 bestuurders, waarvan er 10 gemeenteraadslid zijn. Elke fractie moet vertegenwoordigd zijn. We moeten correct zijn: voor gemeenten die het goed willen doen, is alles voorhanden in het ontwerp van gemeentedecreet. Dit decreet, noch een volgend zal iets kunnen doen aan de gemeenten die niet de intentie hebben om het goed te doen. Op dit punt moet de Vlaamse Gemeenschap ingrijpen.

De heer Jef Tavernier: Mijnheer Maes, u bevestigt mijn stelling. Het ontwerp van gemeentedecreet zal de mogelijkheid bieden tot goed bestuur, maar in een aantal gevallen moeten we over voldoende wapens beschikken en moeten zaken structureel worden ingebouwd zodat er zo weinig mogelijk dingen kunnen gebeuren die niet door de beugel kunnen.

Het is een tendens om meer verzelfstandigd en meer extern te werken dan vroeger. Dat is niet altijd een goede zaak voor de democratische controle en de democratische besluitvorming. Niet voor niets heeft dit parlement tijdens de vorige legislatuur beslist om eindelijk te stoppen met de gemengde intercommunales. Uit de praktijk bleek dat er goede redenen waren om een volledig andere richting in te slaan. We hebben onvoldoende wapens ingebouwd om te verhinderen dat er zaken gebeuren die niet door de beugel kunnen. Ik blijf dan ook aandringen op een verplichte externe audit.

Ik geef nog een ander voorbeeld. Een AGB kan de deelname aan projecten in andere ondernemingen goedkeuren. Het moet niet eens door de gemeenteraad worden goedgekeurd. Als een AGB die mogelijkheid krijgt, zijn we vertrokken, want de democratische controle valt weg!

De heer Jacky Maes: Als er van de elf mensen tien in de gemeenteraad zitten, dan hebben zij toch controle over het bedrijf?

De heer Jef Tavernier: Ja, maar het gaat me ook om de zichtbaarheid, de duidelijkheid. De gemeenteraad is uiteindelijk het openbare forum voor alle burgers. De raad van bestuur en de algemene vergadering van een AGB zijn gesloten. Vanuit democratische overwegingen moeten we de openbaarheid garanderen en ervoor zorgen dat het rechtstreeks verkozen orgaan de beslissingen neemt. De discussies in de gemeen-

Tavernier

teraad zijn openbaar. Dit ontwerp van gemeentede-
creet zet stappen in de andere richting.

De heer Jan Verfaillie: Mijnheer Tavernier, ik begrijp uw fundamenteel wantrouwen tegenover de gemeenten echt niet. Als er één bestuur goed functioneert, dan is het wel het lokale bestuur. U bent er precies bang voor dat deze besturen nog beter gaan functioneren. Misschien moet u maar opnieuw lid worden van de gemeenteraad, dan zult u zien dat het lokale bestuur heel goed functioneert.

De heer Jef Tavernier: Ik ben niet fundamenteel wantrouwig. Een decreet is het kader waarin we werken. Dat kader moet instrumenten aanreiken om eventuele zaken die niet door de beugel kunnen – dat zijn er gelukkig maar weinig – aan te pakken. Dit ontwerp van decreet bouwt dat af.

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Het AGB en het EVA worden opgericht door de gemeenteraad, maar met goedkeuring van de Vlaamse Regering. Dit is niet lichtzinnig beslist. Dat kan niet à la carte. Het gaat om gemeentelijke beleidsuitvoerende taken. De oprichtingsakte moet in de gemeenteraad het fiat krijgen. Het budget en de rekeningen van de AGB's worden besproken op de vergadering van gemeenteraad. De EVA's zijn dan weer onderworpen aan andere goedkeuringsinstanties en aan de wetgeving op de boekhouding en het revisoraat.

U moet niet doen alsof er ons rampspoed boven het hoofd hangt, want dat klopt niet. Er zijn voldoende controle-instrumenten ingebouwd. Uiteindelijk mogen we nooit de basisfilosofie vergeten. We gaan over tot die verzelfstandiging omdat alle gemeentebesturen, met hun uitvoerende verantwoordelijkheid, vragen om een soepele functionele werking. Als ze bijvoorbeeld met investeerders rond de tafel zitten en onderhandelen over het beheer van een bedrijvenpark, kunnen ze het zich niet permitteren om te wachten op de volgende gemeenteraad om tot een beslissing te komen. Een gemeenteraad komt maar één keer per maand samen. Dit is de basisreden van de verzelfstandiging: het lokale bestuur kansen geven voor een goed bestuur. Dat moet natuurlijk binnen een wettelijk kader gebeuren.

De heer Jef Tavernier: Ik denk dat dat inderdaad uw bedoeling is, mijnheer de minister. Dat is prima,

maar wat leert de praktijk ons? Ik wil een vergelijking maken, al zal ze niet helemaal kloppen. De PPS-experimenten lopen ook niet allemaal vlot en zuiver. Sommige zitten op het randje van de wettelijkheid. Soms heerst zelfs onduidelijkheid over de toepassing van de wetgeving op de overheidsopdrachten. Gelukkig hebt u in de commissie bevestigd dat ze daar van toepassing is, mijnheer de minister.

In het boekje dat is uitgegeven door de kenniscel van PPS lees ik dat die wetgeving niet van toepassing is. Ik stel vast dat er een tendens is om te verzelfstandigen en dat er minder controle is van de gemeenteraad tijdens de openbare zitting. We moeten daarover waken.

Ik erken de positieve punten en de stappen die vooruit zijn gezet, maar ik ben ontgoocheld over een aantal zaken die niet worden geregeld. Tot slot sta ik heel argwanend tegenover een aantal tendensen die ik heb vastgesteld in dit ontwerp van gemeentede-
creet. Onze fractie zal dit ontwerp dan ook niet goedkeuren. (*Applaus bij Groen!*)

De voorzitter: De vergadering wordt geschorst.

- *De vergadering wordt geschorst om 11.58 uur.*
- *De vergadering wordt hervat om 12.09 uur.*

De voorzitter: Dames en heren, de vergadering wordt hervat.

De heer Peumans heeft het woord.

De heer Jan Peumans (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, we hebben in de commissie heel constructief gewerkt. Mijnheer Tavernier, we hebben altijd heel aandachtig geluisterd naar de argumentatie van Groen!. Ik vind het dan ook niet helemaal terecht dat u op deze tribune zegt dat u ontgoocheld bent. Het is op zich al heel belangrijk dat we niet langer over de gemeentewet, maar over het gemeentede-
creet spreken.

Dit ontwerp van decreet heeft de verdienste dat het een aantal nieuwigheden bevat voor zaken die nu eenmaal niet van a tot z kunnen worden geregeld. Doordat er op sommige plaatsen mistoestanden zijn, is men geneigd dat te veralgemenen voor heel Vlaanderen. Ik ben er nochtans van overtuigd – en ik baseer me daarvoor op 23 jaar ervaring in een lokaal, weliswaar cumulerend, mandaat – dat een aantal Vlaamse gemeenten heel goed worden

Peumans

bestuurd. Het zijn altijd de uitzonderingen die eruit springen. Mijnheer Tavernier, dit ontwerp bestaat uit 318 of 319 artikelen. Ik vind dat er in het ontwerp nog te veel wordt geregeld. In het ontwerp zou het over de hoofdlijnen moeten gaan.

Mijnheer de minister, positief is dat er wordt gekozen voor een modulaire aanpak. Ik maak daarbij de vergelijking tussen Herstappe en Antwerpen. De heer Verfaillie had het over Aalter en Zwijndrecht. Mijnheer Tavernier, hij wou u daar enkel mee plagen. Blijkbaar zijn die twee gemeenten uw referentiekader om het ontwerp te benaderen.

Mijnheer de voorzitter, ik denk niet dat de burgemeester van Herstappe een managementteam zal oprichten met de gemeentesecretaris. Hij is trouwens een vervelende man. Het gaat om die van Voeren. *(Gelach)*

Ook in de gemeente Mesen zal de zaak anders worden bekeken dan in Antwerpen.

Mijnheer de minister, het is uw verdienste dat er in dit ontwerp wordt geopteerd voor een modulaire aanpak. Er worden geen rigide regelingen opgelegd, en dat is een zeer goede zaak.

Voorgaande sprekers hebben hier al gezegd dat Vlaanderen spijtig genoeg nog altijd niet bevoegd is voor een aantal zaken. De organisatie van de politie is inderdaad wat ingewikkelder. Voor wat de brandweer, de registers van de burgerlijke stand en de pensioenregeling van mandatarissen betreft, zullen we blijven ijveren om die bevoegdheden over te hevelen. Voor de burger is dat niet zo duidelijk.

Er is een duidelijk beeld geschapen van bijvoorbeeld de randgemeenten. Dat is positief.

Mijnheer de minister, de integratie van het decreet houdende het administratief toezicht in het gemeentedecreet is een zeer goede zaak. Het feit dat we niet meer over wetten maar over decreten spreken, is dat evenzeer. Dat het niet langer de koning is die benoemt maar wel de Vlaamse Regering is voor ons zeer positief. Ik ben ook zeer blij dat het parlement deze voormiddag vergadert, ondanks het feit dat het Hof van oordeel was dat de koning het Deurganckdok moest openen. Ik was daar niet op uitgenodigd. Dat geeft echter niet, ik was toch niet gegaan. *(Gelach)*

In de toekomst zal de handtekening voor een benoeming niet meer moeten worden gezet in het vakantieverblijf van de koning. Dat lijkt symbolisch, maar toch gaat het om een belangrijke vooruitgang. Dat geldt ook voor de eed die we in de toekomst moeten afleggen.

Men laat hier uitschijnen dat er een hele hoop nieuwe zaken zitten in het ontwerp. Een aantal gemeenten beschikt nu al over een managementteam. Sommige grote steden beschikken al over een ombudsdienst. Hetzelfde geldt voor de klachtenbehandeling. Het gebruik van e-mail voor de toelichting bij de agendapunten van de gemeenteraad, de toezending van de notulen van het schepencollege, dat bestaat al.

Mijnheer Tavernier, dat heeft natuurlijk ook te maken met de mentaliteit van de lokale bestuurders. Ik ben er vast van overtuigd dat er in Vlaanderen een aantal autoritaire personen rondlopen die bepaalde zaken niet zullen dulden. Er zijn echter ook vele anderen die de nieuwe mogelijkheden wel willen introduceren.

Ik nodig u trouwens uit om het veertiendaags VVSG-blad Lokaal te lezen. U zult dan zien dat er in Vlaanderen heel wat creativiteit en inventiviteit aan de dag wordt gelegd, onder andere op het vlak van het welzijn en de welvaart van de burgers.

Het budgethouderschap is helemaal nieuw. Daardoor krijgen sommige ambtenaren een bijkomende verantwoordelijkheid.

De financieel beheerder behoudt veel autonomie. Het is wel goed dat hij onder de functionele bevoegdheid van de gemeentesecretaris werkt. Veel gemeentesecretarissen leveren goed werk. In het ontwerp staat dat de gemeentesecretaris veel in overleg met het managementsteam moet aanpakken, en in dat team zit ook de financieel beheerder. Het komt er dus op aan goed te overleggen en een goede verstandhouding te bewaren.

De voorzitter: De heer Tavernier heeft het woord.

De heer Jef Tavernier: Welke tekst we ook goedkeuren: als het goed loopt, loopt het toch goed. Op een bepaald ogenblik is een grotere verantwoordelijkheid aan de gemeenteontvanger toegekend. Begin jaren negentig kreeg hij meer autonomie tegenover de burgemeester, het schepencollege en de gemeen-

Tavernier

tesecretaris. Vandaag evolueren we in de omgekeerde richting. Ik stel dat vast. Ik herinner er ook aan dat soms met enige overdrijving werd gezegd dat sommige gemeenten niet echt door het college van burgemeester en schepenen werden bestuurd, maar door de gemeentesecretaris. Dankzij de fusies en dergelijke is dat enigszins rechtgetrokken. Er zijn vandaag nog weinig van dat soort van voorbeelden te vinden. Ik denk wel dat we vandaag opnieuw in de omgekeerde richting evolueren. Men kan dat verdedigen, maar ik heb vragen bij die ontwikkeling.

De voorzitter: De heer Peumans heeft het woord.

De heer Jan Peumans: Eén: vandaag is er voorzien in een interne audit en in een reeks te volgen procedures. Twee: er komt een externe audit waarvan ik hoop dat het een echte audit wordt, en geen vehikel voor externe betutteling en bevoogding. Zo'n audit moet leiden tot positieve voorstellen. Drie: in het ontwerp staan garanties voor voldoende onafhankelijkheid van de financieel beheerder. Wat u vermeldt, is de uitzondering en niet de regel.

De autonomie mag niet onderuit worden gehaald door een hele reeks omzendbrieven. Regelneverij moet achterwege blijven. De goede voorbereiding van de toepassing van het decreet begint vandaag, na de goedkeuring ervan. Ik hoop en reken erop dat niet alles in het honderd zal lopen omdat men met de voorbereiding te laat is gestart. N-VA zal dit ontwerp dus mee goedkeuren, maar we zullen de toepassing en uitvoering ervan kritisch op de voet blijven volgen. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: De heer Van Eyken heeft het woord.

De heer Christian Van Eyken (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, vooreerst wil ik de verslaggever voor zijn uitvoerig en volledig verslag bedanken. Tijdens de commissievergaderingen hebben we de kans gekregen het ontwerp van gemeentedecreet grondig te bespreken. Naast de begroting en de begrotingscontrole, vormt het ontwerp van gemeentedecreet een van de belangrijkste onderwerpen op de agenda van deze Vlaamse Regering.

Er wordt al lang over een hervorming van de nieuwe gemeentewet gesproken. Ik moet evenwel vaststellen dat de paars-groene regering nooit tot een akkoord is gekomen. Misschien heeft de heer Tavernier gelijk en heeft het syndroom van Aalter een oplossing

onmogelijk gemaakt. Het voorstel van voormalig minister Van Grembergen heeft alvast meer dan een jaar op de regeringstafel gelegen. Aangezien de nieuwe gemeentewet niet langer aan de moderne organisatie van de Vlaamse gemeenten is aangepast, moest uiteindelijk een nieuw initiatief worden genomen.

Het ontwerp van gemeentedecreet bevat een aantal positieve elementen. Ik blijf evenwel met een paar vragen zitten. Zoals de vorige sprekers al hebben aangehaald, is de Vlaamse Regering een aantal knelpunten uit het verleden uit de weg gegaan. Deze knelpunten zijn niet in het voorliggende ontwerp van decreet opgenomen. Ik denk hierbij onder meer aan het statuut van het gemeenteraadslid, aan de verkiezing van de burgemeester en aan de decumulatieregeling.

Wat dit laatste punt betreft, wil ik opmerken dat het ontwerp van decreet in een goede regeling voorziet. Het lijkt me inderdaad de beste oplossing de gemeenten zelf over het gewenste stelsel te laten kiezen. Indien de cumulatie problemen zou opleveren en de burgemeester of een schepenen te vaak afwezig zou zijn, zal dit bij de volgende gemeenteraadsverkiezingen worden afgestraft. Ik vind het positief dat het ontwerp van decreet de gemeenten toelating geeft dit zelf te regelen.

Het ontwerp van decreet maakt vaak melding van wat de gemeenten kunnen. De autonomie van de gemeenten wordt met andere woorden gerespecteerd. Er is veel aandacht aan het maatwerk besteed.

Vlaanderen telt 308 gemeenten. Een aantal van die gemeenten zijn heel klein, zoals Herstappe. Andere gemeenten zijn dan weer zeer groot, zoals Antwerpen. Bepaalde nieuwigheden lijken aantrekkelijk, maar zullen niet in altijd in kleine gemeenten kunnen worden toegepast. De invoering van een managementteam is een goed voorbeeld. Een gebrek aan personeel en aan middelen kan dit onmogelijk maken.

Het ontwerp van decreet bevat eveneens bepalingen die momenteel reeds op het terrein worden toegepast. Op vele plaatsen is er een goede verstandhouding tussen de gemeentesecretaris en de ontvanger, die we vanaf nu financieel beheerder noemen. Dit staat los van de vraag wie zijn handtekening moet plaatsen. Op vele plaatsen is er al sprake van een goede samenspraak en van een bestendige controle. De rekenplichtige moet, in samenspraak met de

Van Eyken

gemeentesecretaris, over de uitvoering en de wettelijkheid van de beleidsbeslissingen waken.

Ik vind het tevens positief dat het ontwerp van decreet een beter sociaal beleid in de gemeenten tot stand probeert te brengen. De opname van de OCMW-voorzitter in het college van burgemeester en schepenen is in dit opzicht zeer belangrijk. Het is inderdaad beter dat het sociaal beleid de bevoegdheid van één persoon is, namelijk de OCMW-voorzitter. Jammer genoeg is er in het ontwerp geen duidelijkheid over de andere bevoegdheden die de voorzitter moet hebben. Ik vind dat een OCMW-voorzitter zich alleen maar zou moeten bezighouden met zijn sociaal beleid.

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: In principe kan een OCMW-voorzitter die toetreedt tot het college van burgemeester en schepenen, alle mogelijke bevoegdheden krijgen. Het lijkt me logisch dat de sociale portefeuille prioritair aan hem wordt toevertrouwd.

Mijnheer Van Hauthem, wettelijk gezien bestaat er geen schepenen van Sociale Zaken. De schepenen worden aangeduid en achteraf, bij de investituur van het college, worden de bevoegdheden verdeeld onder de leden van het college van burgemeester en schepenen.

De OCMW-voorzitter zou, behalve de verantwoordelijkheid voor de sociale portefeuille, ook de verantwoordelijkheid kunnen krijgen voor bijvoorbeeld Ruimtelijke Ordening, Toerisme of Financiën. De gemeenten beslissen daar zelf over.

De voorzitter: De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck: Ik denk ook dat het sociaal beleid geen hokje apart is. Sociaal beleid heeft onder andere ook te maken met Openbare Werken, jeugdbeleid en andere beleidsdomeinen. Als een OCMW-voorzitter deel uitmaakt van een schepencollege, zal hij vanuit zijn bevoegdheid en bekommernis in de gaten houden of er steeds aandacht is voor het sociaal beleid in het gehele beleid van de gemeente. Dat vind ik een grote meerwaarde voor het gemeentebeleid.

De heer Christian Van Eyken: Door zijn aanwezigheid in het college zal een OCMW-voorzitter inderdaad de nadruk kunnen leggen op alle aspecten van

het sociaal beleid binnen de gemeente. Ik vind echter dat hij dan voorrang moet krijgen om de bevoegdheid te krijgen over het sociaal beleid. Hij moet schepenen van Sociale Zaken worden.

Minister Marino Keulen: Daar beslissen de gemeenten zelf over. Ik heb deel uitgemaakt van een college waar iemand schepenen van Financiën en Openbare Werken was. Dat waren de twee topportefeuilles. Die keuze was door het lokale niveau gemaakt.

De heer Christian Van Eyken: Ik vind het jammer dat een aantal praktische zaken en knelpunten in verband met de samenwerking met het OCMW vooruitgeschoven zijn en pas naar aanleiding van het OCMW-decreet aan bod zullen komen. De stemming over het ontwerp van gemeentedecreet zou moeten samenvallen met het ontwerp van OCMW-decreet. We hebben op dit ogenblik geen enkele zekerheid over wat er in het ontwerp van OCMW-decreet zal staan. Wat zal daarin staan over het overleg tussen het college en het OCMW en over aangelegenheden in verband met de personeelsformatie?

Ik vind het principe in verband met de mandaatfuncties goed. Het zal echter voor problemen zorgen in kleinere gemeenten. Kleinere besturen zullen moeilijker kunnen opteren voor die mandaatfunctie. Het is vandaag al zo moeilijk om een goede gemeentesecretaris aan te werven. Het valt dan ook te vrezen dat de kleinere besturen niet over de nodige kandidaten zullen kunnen beschikken.

In verband met de personeelsformatie vind ik het positief dat er een vermindering is van de planlasten. Het personeelsbehoefteplan moet niet telkens opnieuw worden opgesteld naar aanleiding van een kleine wijziging, alleen het geheel moet nog worden bekeken. Het gaat nu vooral over de financiële haalbaarheid van een wijziging in de personeelsformatie. De nadruk ligt niet langer op de opportuniteit van het aanwerven van bepaalde personeelsleden. Dat is immers veeleer een politieke keuze van het lokale bestuur. Er is dus alleen nog maar een sanctie mogelijk indien de personeelsformatie een gemeente in financiële moeilijkheden brengt.

Ik vind het echter jammer dat, ondanks het advies van de VVSG, de vergaderingen van de commissies openbaar moeten zijn. Hier is het dus geen kwestie van kunnen, maar van moeten. Ik heb hiertegen geen principiële oppositie, maar een verplichte openbaarheid van de commissies is volgens mij geen goede zaak. Ik had verkozen om te opteren voor de

Van Eyken

autonomie van het lokaal bestuur op dit punt. Het principe van de openbaarheid wordt in bepaalde gevallen al uitgetest. In sommige gemeenten werkt de openbaarheid prima. In andere werkt ze echter heel slecht en wordt de politieke beeldvorming er niet door versterkt. Daar worden net minder diepgaande discussies gevoerd. We gaan hierdoor het zwaartepunt van de gemeenteraad verleggen, waardoor de media-aandacht gericht zal zijn op de commissievergaderingen, waar in principe het voorbereidende werk voor de gemeenteraad gebeurt.

Ik wil nogmaals opmerken, mijnheer de minister, dat ondanks uw antwoord in de commissie, een aantal artikelen die vervat zitten in de pacificatiewet en in de nieuwe gemeentewet moesten blijven, toch geschrapt werden. Ik denk dat juristen daar in de toekomst een hele kluiw aan zullen hebben.

Ten slotte wil ik als lokaal mandataris nog benadrukken dat ik het positief vind dat de termijn voor het bezorgen van de stukken in verband met de begroting werd verlengd tot 14 dagen. Vandaag bedroeg die termijn slechts 7 dagen en was het voor de oppositie soms toch moeilijk om op een week tijd de hele begroting van een gemeente door te nemen en door te lichten.

De voorzitter: De heer Brouns heeft het woord.

De heer Hubert Brouns (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik wil toch kort nog even ingaan op een tweetal punten, die ik ook in de commissie onder de aandacht heb gebracht maar waaraan ik toch nog wel enkele aspecten wil toevoegen. De twee meest innovatieve aspecten die in dit gemeentedecreet zitten, zijn volgens mij enerzijds de integratie van de OCMW-voorzitter en anderzijds ook het feit dat de raad kan worden voorgezeten door een raadslid, dus door een niet-uitvoerend mandataris.

Ik wil de twijfelaars nog even meegeven dat we ons vandaag nog te weinig bewust zijn van de kansen die dit gemeentedecreet biedt. Om te beginnen denk ik dat de integratie van de OCMW-voorzitter in het college de eerste stap is naar de integratie van het sociale beleid. Als we dat lokale sociale beleid vorm willen geven, kan dat niet anders dan door de integratie van die OCMW-voorzitter in het college. Ik denk dat dat een heel goede zaak is en ik ben daar

dus ook een heel hevige voorstander van. Ik denk dat het sociale beleid in een gemeente niet alleen kan worden gedragen, zoals dat nu vaak het geval is, door de OCMW-raad en de OCMW-voorzitter, maar dat dat beleid moet worden gedragen door alle politieke verantwoordelijken in die gemeente. Het lokale sociale beleid moet dus met andere woorden een veel groter politiek draagvlak krijgen dan vandaag soms het geval is. Het zal een groter politiek draagvlak krijgen als die integratie een feit is. Ik ben ervan overtuigd dat daarmee dat sociaal beleid een sterke nieuwe dynamiek zal krijgen, want het is ten slotte een beleid dat een gezamenlijke verantwoordelijkheid krijgt. Die aanwezigheid van de OCMW-voorzitter in het college zal zeker veel meer begrip, maar ook veel meer engagement van de andere collega's meebrengen.

Ik vind het ook goed dat die integratie kan geschieden op basis van de twee belangrijke uitgangspunten van dit gemeentedecreet, namelijk autonomie en het maatwerk. Men kan daarin zeer ver gaan. Ik heb in de commissie ook aangetoond hoe ver men, via dit nieuwe gemeentedecreet, met die integratie kan gaan. Ik heb een opsomming gegeven van een aantal diensten die zich bijna automatisch zullen mee-integreren in de gemeentendiensten. Ik denk dat een aantal gemeentebesturen er wellicht gebruik van zullen maken, ik hoop dat trouwens ook. Dat zal zeker het lokale sociale beleid ten goede komen.

Een tweede punt waarvoor ik toch nog even uw aandacht wil vragen, zijn de twijfels die zijn geuit over de vraag of het wel een goede zaak is om het voorzitterschap van de gemeenteraad aan een raadslid te geven. Men kan het natuurlijk zeer negatief benaderen en zeggen dat het voorzitterschap een cadeau is voor een ontgoocheld raadslid. Als dat raadslid alleen maar de vergaderingen mag openen en sluiten en de agendapunten aankondigen, is het natuurlijk een lege doos.

Ik ben blij dat niet werd gekozen voor de Nederlandse structuur. Daar bestaat een duaal systeem, met een voorzitter met een omkadering die het secretariaat van de gemeenteraad ter harte neemt. Uit evaluaties in Nederland blijkt dat een stap te ver werd gezet en dat beter wordt gekozen voor een raadslid, dat zich ten volle kan inzetten om de raad te leiden.

Er zijn heel veel mogelijkheden om dat in te vullen. Voor mij is het geen lege doos. Raadsleden nemen de verantwoordelijkheid om een raadslid als voor-

Brouns

zitter aan te duiden. Deze voorzitter kan een brugfunctie vervullen tussen de raad en het college. Via een afsprakennota kan worden bepaald wat wordt verwacht van de voorzitter, zodat ook raadsleden op een objectieve manier geïnformeerd kunnen worden over dossiers. Raadsleden ervaren veel te vaak, en soms ook terecht, dat ze niet volledig of te laat worden geïnformeerd en geen maximale kansen krijgen om informatie te verzamelen. Ik denk dat een raadslid-voorzitter een belangrijke, objectieve bruggenbouwer kan zijn, en de raadsleden kan informeren.

Deze twee innovatieve aspecten bieden heel veel kansen en moeten positief worden benaderd. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: De heer Lauwers heeft het woord.

De heer Herman Lauwers (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik wil kort enkele invalshoeken van spirit uiteenzetten.

Mijnheer de minister, ik wil u een compliment maken. Na overleg in de commissie werden nog heel wat amendementen aanvaard. De meerderheid heeft daarbij ook rekening gehouden met de argumenten van de oppositie. U verschulde zich niet achter het regeringsstandpunt. De commissie was voor u blijkbaar niet een te nemen hindernis. Commissiewerk zou altijd op die manier moeten verlopen, maar ik waardeer uw aanpak.

Collega's, als inleiding moet ik zeggen dat het ontwerp van gemeentedecreet op een aantal essentiële punten afwijkt van het ontwerp van voormalig minister Van Grembergen. Dat is bijvoorbeeld het geval voor de rechtstreekse verkiezing van de burgemeester. Ik persoonlijk ben daar niet zo rouwig om. Ik geloof niet dat de rechtstreekse verkiezing de democratie versterkt, maar wel het populisme, het cliëntelisme en de x-factor.

Zolang we in Vlaanderen kiesplicht hebben, is de rechtstreekse verkiezing van de burgemeester – en de eventuele cohabitation die daar het gevolg van kan zijn – vragen om moeilijkheden. Dat is mijn persoonlijke mening.

Wat ook uit het ontwerp van voormalig minister Van Grembergen is verdwenen en waar ik iets meer spijt van heb, is de regeling van een aantal onverenigbaarheden, niet omdat ik per se alle cumula-

ties wil uitsluiten, maar omdat we vroeg of laat dit debat zullen moeten voeren om te vermijden dat het Vlaams Parlement, naarmate de bevoegdheden dichterbij die van de gemeenten komen, een conferentie van burgemeesters en schepenen zou worden. Deze tendens versterkt zich. We zullen dit vroeg of laat moeten regelen, zij het in een gematigde vorm.

Mijnheer de minister, het ontwerp bevat een tweeledige filosofie. Aan de ene kant worden een aantal vernieuwingen ingevoerd die toelaten tot een modern bestuur en management te komen. Ik denk hierbij aan de externe audit, de ruimere toepassing van verzelfstandigde agentschappen, het managementteam, het werken met mandaatsystemen, het budgethouderschap enzovoort. Die maken een modern management mogelijk, aangepast aan de grootte van de gemeente. Aan de andere kant staan een aantal vernieuwingen die de rol van de gemeenteraad herdefiniëren en de functie van de raadsleden aantrekkelijker moeten maken. Ik denk bijvoorbeeld aan het feit dat de gemeenteraad voornamelijk beslist over hoofdlijnen en verder een controlerende taak heeft ten aanzien van het schepencollege. Ik denk ook aan de mogelijkheid om de voorzitter uit de raad te kiezen en de verplichting dat de commissies worden voorgezeten door raadsleden en niet door de burgemeester of de schepenen.

Wat dit laatste betreft, sluit mijn mening naadloos aan bij die van de heer Brouns. Spirit gelooft niet dat dit een zoethouder is voor gebuisde schepenen, zoals ik ook de heer De Batselier niet beschouw als een gebuisd minister. Dit kan wel voor gevolg hebben dat de gemeenteraad zich autonomer kan opstellen ten opzichte van het schepencollege, dat het een eigen dynamiek kan geven en dat daardoor de commissies een eigen dynamiek kunnen krijgen. Alles hangt echter af van de invulling van die taak door de voorzitter, zelfs al maakt hij deel uit van de meerderheid. De ernst waarmee men die man of vrouw bevoegdheden geeft wat betreft agenda, secretariaat of werkingsbegroting voor de gemeenteraad, maakt dat die gemeenteraad ook hoorzittingen, demonstraties of plaatsbezoeken kan organiseren los van de agenda van het schepencollege zelf. In die zin ben ik een believer van deze mogelijkheid. Het gaat over veel meer dan een symboolfunctie voor het openen en sluiten van de vergadering. Dit decreet biedt mogelijkheden.

Voor mij had dat principe zelfs een algemene regel mogen zijn, omdat we het niet los mogen zien van de evolutie naar een grotere scheidingslijn tussen de

Lauwers

bevoegdheden van het schepencollege en die van de gemeenteraad, met een managementsapparaat, eigen budgethouderschappen, een mandaatsystemen, een soepeler personeelsbeleid met contractuelen, enzovoort. Gaandeweg verlaten we het oude systeem waarbij het gemeentebestuur werd gevormd door de gemeenteraad met het schepencollege als een soort dagelijks bestuur en met de burgemeester als voorzitter. We evolueren duidelijk naar een systeem waarbij het schepencollege aan beleidsvoorbereiding en -uitvoering doet en de gemeenteraad de grote lijnen van het beleid bepaalt en het beleid controleert. Dan is het ook logisch dat we de gemeenteraad zijn eigen werkzaamheden laten bepalen, niet op het ritme van het schepencollege, maar volgens zijn eigen ritme en met zijn eigen agenda, zoals ook dit parlement dat doet. Dat vloeit voort uit de logica van het decreet.

Het zal inderdaad betekenen dat de burgemeester het woord zal moeten vragen in plaats van zelf meester te zijn van de debatten. En wat dan nog? Ik vind dan dat, indien men het ene invoert, men ook het andere had mogen invoeren. Nu blijft dit een keuzemogelijkheid, omdat er geen politieke meerderheid voor was en omdat dit een proeffase is. Wel zie ik er de logica helemaal niet van in dat een schepen voorzitter zou zijn van de gemeenteraad. Dat is een dwaasheid. Ofwel kiest men voor het oude model, met de burgemeester als voorzitter, ofwel voor het nieuwe model, met een scheidinglijn tussen uitvoerende en wetgevende organen.

Dan is er het punt van het integreren van de OCMW-voorzitter in het schepencollege. In dat college heeft hij hoe dan ook stemrecht, in de gemeenteraad niet, tenzij hij er zelf lid van is. Ik vind het goed dat er een poging wordt gedaan om OCMW en schepencollege te integreren. Het gaat dan op de eerste plaats over Sociale Zaken. Toch blijven er een aantal dubbelzinnigheden. We creëren een soort superschepen die een eigen raad heeft en die voor 80 percent van zijn bevoegdheden buiten de controle van de gemeenteraad valt, maar binnen het schepencollege wel stemrecht heeft over alles. Dat is een zeer bijzondere situatie. Zolang hij handelt binnen de begroting van het OCMW, kan hij niet worden geïnterpelleerd binnen de gemeenteraad, zelfs niet indien hij een verkozen gemeenteraadslid is. Hij of zij zal dus regelmatig moeten weigeren op vragen te antwoorden omdat ze onontvankelijk zijn en bevoegdheden betreffen die de raad niet heeft, zelfs al is hij

lid van het schepencollege. Dit zal nog moeten worden geregeld.

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Er zijn nog heel veel gemeenten in Vlaanderen waar de voorzitter van het OCMW lid is van de gemeenteraad. In kleinere gemeenten is dat heel veel het geval. Ik zie, nu ik dit zeg, een aantal parlementsleden spontaan knikken. Die persoon behoort dus ook nu tot de gemeenteraad en hij kan daar al evenmin worden geïnterpelleerd door de andere leden over zaken die specifiek voorwerp uitmaken van de werking van het OCMW.

De heer Herman Lauwers: Dat klopt, maar nu veralgemenen we die situatie ook in grotere gemeenten waar het OCMW rusthuizen en ziekenhuizen beheert. Die persoon kan weigeren alle vragen te beantwoorden, daar dit tot de bevoegdheid behoort van zijn andere raad.

Een aantal van dergelijke zaken moeten worden opgehelderd, zeker tegen 2012, wanneer we dit systeem verplicht invoeren.

Ten slotte wens ik namens Spirit nog twee punctuele bemerkingen te maken. We zijn zeer tevreden met het amendement dat de participatiebudgetten mogelijk maakt via het systeem van het budgethouderschap. Het gaat hier over wijkbudgetten, buurtbudgetten, dorpsraadbudgetten, of hoe men ze ook wil noemen. Dat is eigenlijk een nieuwe vorm van burgerbetrokkenheid. Wijken, buurten of hele dorpen kunnen zelf een budget beheren met het oog op leefbaarheid, veiligheid, ontmoeting enzovoort.

Dit staat nog in zijn kinderschoenen, al zijn er al wel een paar experimenten. Dit decreet maakt die experimenten, waarvoor totnogtoe een omweg moest worden gevonden, wettelijk mogelijk. Het resultaat is daarbij ondergeschikt aan het proces. Het is minder belangrijk hoe een plein wordt ingericht dan hoe erover beslist is, hoe de mensen erover gediscussieerd hebben en hoe de keuzes gemaakt zijn. Daardoor is de sociale controle nadien hoger. Dit kan het ultieme antwoord zijn van de politiek op de zogenaamde verzuring. We geven hiermee stukjes democratie terug aan de buurt, de wijk of het dorp.

Er moet nog heel wat ervaring mee opgebouwd worden, en het is nu aan het Viboso, de VVSG en andere om de gemeenten daarbij te begeleiden. Van zodra een aantal experimenten slaagt, zal de druk

Lauwers

van onderuit groot zijn om verder te gaan en dit te verruimen. Voor Spirit is dit een belangrijke stap in het streven naar burgerlijke betrokkenheid.

Mijnheer de minister, mijn laatste bedenking is vrij technisch van aard. We hebben hierover al gesproken in de commissie, maar omdat dat niet woorde-lijk in het verslag is opgenomen, vraag ik u toch nog eens om het te bevestigen. Er is namelijk een conflict mogelijk tussen het decreet lokaal beleid, het cultuurpact en het ontwerp van gemeentedecreet.

Voor zover het elders niet geregeld is, vallen cultu-
rele instellingen zoals musea, bibliotheken, sport-
centra, jeugdcentra, gemeenschapscentra enzovoort
als vzw's of als AGB's onder de Cultuurpactregeling
voor wat betreft de samenstelling van de raad van
bestuur en de betrokkenheid van de gebruikers, zeker
in de twee laatste formules B en C van het Cultuur-
pact. Daarom zijn ze in tegenspraak met de bepaling-
en van dit ontwerp van decreet voor wat betreft de
onverenigbaarheden in de raad van bestuur, bepaald
in artikel 229.

Dat artikel zou uitsluiten dat de bestuurders van
een private culturele vzw als gebruikers in de raad
van bestuur van een sportcentrum kunnen zetelen,
althans als de tekst letterlijk wordt genomen. Boven-
dien zou het ook uitgesloten zijn dat zulke centra,
bibliotheken of musea paritair worden beheerd door
politiek en gebruikers.

Mijnheer de minister, dit is een technische kwestie,
maar voor de sector zou het van groot belang zijn
als u kon bevestigen dat de bepalingen uit dit decreet
over vzw's of AGB's, voor zulke organisaties in de
culturele sfeer overruled worden door de bepalingen
van het Cultuurpact en dus niet geldig zijn. Ik vraag
u dit expliciet omdat het voor de sector bijzonder
belangrijk is.

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Mijnheer Lauwers, ik zal nu
niets anders zeggen dan in de commissie. De speciale
wetgeving, waaronder ook de cultuurpactwetgeving
en alles wat daarmee te maken heeft, resorteert,
gaat altijd voor op algemene wetgeving zoals dit
ontwerp van gemeentedecreet. De bepalingen over
de filosofische en andere stromingen en de gewaar-
borgde vertegenwoordiging blijven dus geldig.

De heer Herman Lauwers: Mijnheer de minister, ik
dank u voor dit antwoord, want het is echt belang-
rijk dat het wordt opgenomen in het verslag als bege-
leiding bij dit decreet.

Spirit staat achter de filosofie van managements-
vernieuwing en vindt dat de democratische verster-
kingen goed, maar soms nog iets te vrijblijvend zijn.
We vragen u om de gemeenten te begeleiden bij het
maken van een aantal coherente keuzes. Niet alle
keuzes zijn immers even logisch. Ik neem aan dat u
niet voor ogen hebt dat in een gemeente van 17.000
inwoners de OCMW-voorzitter schepen wordt
gemaakt, een schepen voorzitter wordt gemaakt
van de raad, de bevoegdheden van de raad groten-
deels worden gedelegeerd aan het schepencollege,
een algemene commissie wordt opgericht en de helft
van de begroting in een AGB wordt gestopt. Het
zou goed zijn om een aantal wenselijke modellen of
modules naar voren te schuiven. Het ontwerp van
decreet bevat in die zin dus nog een aantal valkui-
len en onzuiverheden, maar het bezit in elk geval de
potentie om vernieuwend te zijn. Spirit zal van harte
voor stemmen. (*Applaus bij de meerderheid*)

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, hiermede zijn wij aan
het einde gekomen van onze werkzaamheden voor
deze voormiddag.

Wij komen om 14 uur opnieuw bijeen om onze agen-
da verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 12.57 uur.*
